

ostimna pilacana
v golevini.

MAJ
1941

Marija z Jezusom
(Fra Angelico)

Dogoljub

Ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman na obisku pri Kr. Civilnem Komisarju v Ljubljani

Zgodovinska sprememba

Na letošnji veliki petek so italijanske čete mirno zasedle del slovenskega ozemlja.

V Ljubljano so prispeli vojaški oddelki italijanske armade; kmalu nato je pa imela Ljubljana v svoji sredi Kr. Civilnega Komisarja g. Emilija Grazioli-ja, ki je s svojo izredno ljubeznivostjo, obzirnostjo in umerjenim ravnanjem pokazal, da je mož na svojem mestu.

Poklonile so se mu v tem času razne deputacije in zastopstva. Med drugimi je napravil obisk tudi škof dr. Rožman.

V nedeljo 20. aprila t. l. dopoldne se je ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman v spremstvu prelata in generalnega vikarja Ignacija Nadraha in stolnega dekana dr. Kimovca podal na sedež Civilnega Komisarja, da obiše Komisarja Federale Emilija Grazioli-ja.

Ob vhodu sta ga sprejela polkovnik Piovani in posebni tajnik, ki sta ga spremila v pisarno Civilnega Komisarja. Ob stopnišču je bila postavljena častna četa Kraljevih Karabinerjev.

Msgr. dr. Rožman je sporočil Kr. Civilnemu Komisarju svoj pozdrav in pozdrav vse duhovščine na slovenskem ozemlju, zasedenem od italijanskih čet, ter mu zagotovil popolno sodelovanje cerkvenih oblasti s Fašistično Italijo v korist ljudstva.

Civilni Komisar se je zahvalil in se prisrčno razgovarjal s škofom, nakar sta govorila o raznih vprašanjih, ki se tičejo Cerkve.

Škof dr. Rožman je zapustil sedež Komisariata, pozdravljen z istimi častmi kakor ob prihodu.

V ponedeljek nato je vrnil Kr. Civilni Komisar obisk ljubljanskemu škofu. Spremljali so ga funkcionarji in častniki. Pri vhodu škofijskega dvorca so Kr. Civilnega Komisarja sprejeli predstavniki stolnega kapitlja in ga peljali v prostore knezoškofa. Kr. Civilni Komisar se je zadržal z Ekscelenco knezoškofom v prisrčnem razgovoru.

Po istem ceremonielu je g. Kr. Civilni Komisar zapustil škofijski dvorec in se vrnil na Kr. Komisariat.

Testament gospoda Toplaka

Četrty dan po moji želodčni operaciji so v sosedno sobo nastanili duhovnika Jožefa Toplaka z Rečice ob Savinji.

Ceprav je ležal v drugi sobi, mi je pet tednov krajšal nespečne noči. Cele ure je tarnal in stokal kakor majhen otrok, ali bolje rečeno, kakor človek, ki tone v jezeru bolesi. Vsaka beseda je prodrila skozi steno in najdrobnejši zlog je našel pot do mojih ušes.

»Sestra, kaj pa je mojemu sosedu, da tako nedopovedljivo zdihuje?«
»Pravijo, da revmatizem in živčna bolezen, prave pa nihče ne ugane.«

Ko se prve noči nisem mogel odkašljati, me je obsedala misel, da se zadušim kakor profesor Omerza, in videl sem, da je človek res zelo bedna stvar. Zakaj tudi današnja medicina v neštetih primerih ne ve, kaj bi začela. Vendar sem prav v teh boleznih nočeh spoznal kakor nikoli poprej: Človek je tudi po telesu tako modro zamišljeno in duhovito zgrajeno bitje, da neozdravljiva bolezen in smrt gotovo nista zadnja beseda. Ne, tisti, ki si je človeka izmislil, gotovo ve za vsako bolezen, pravo zdravilo in smrt je zanj čisto nekaj drugega, kakor za zdravnika, ki le jecljaje prigovarja in pomaga bogodani naravi.

Pred sv. Jožefom je gospod Toplak poklical duhovnika, da bi se res praznično pripravil na god svojega zavetnika, ki ga Cerkev hvali, da je upanje bolnikov.

Po praznični maši sem stopil k njemu in mu voščil, da bi čimprej ozdravel.

Dejal mi je: »Vi ste pa zdaj že veliko boljši, kakor ste bili.«

»In kako je z vami, gospod?«

»Čudno, nihče ne ve, kaj mi je.«

»Pravijo, da revmatizem in trudno srce.«

»In še nekaj, kar je medicini uganka.«

Pogledal sem, s kakšnimi knjigami poganja revmatične ure, in videl sem samo eno: knjigo petnajst skrivnosti, obdrgnjen rožni venec.

V soboto zvečer je skrivnostni bolnik nenadoma zastrl okna svojega duha in se za vselej zaprl zunanjemu svetu ter se umaknil v notranje dvorane svoje duše.

Okolica pa je seveda ugotovila, da se je bolniku zmešalo. Da bi se mu kaj ne zgodilo, so obrnili posteljo vzdolž. Ko pa je to opazil, se je obrnil v steno kakor svetopisemski kralji.

Zdaj so uganjali ljudje z odprtimi oknicami običajne človeške težave. V nedeljo dopoldne sta stopila k njegovi postelji dva moža in skušala zvedeti njegove poslednje odločbe.

»Gospod, ali imate testament?«

Odgovoril je: »Jezus, Marija!«

»Ne! Vprašamo vas, kaj je vaša poslednja volja.«

»Maria, mater mea — Marija moja mati.«

Tudi zdaj ga nista razumela, zato sta pritisnila:

»Za poslednjo voljo gre. Kar kratko povejte!«

»Marija moja mati!«

»Možu se je res zmešalo. Vprašajmo ga drugače! Ali imate še očeta ali mater?«

»Marija je moja mati!«

»Gospod, ali veste, kako vam je ime?«

»Marija, brez madeža spočeta, ... ki se zatekamo.«

»Prav, gospod, ampak to povejte, kako se pišete? Jožef Toplak?«

»Jezus, Marija, Jožef.«

»Imate kaj sorodnikov?«

»Maria — mater mea.«

Gospoda sta odšla razočarana. Prepričana sta bila, da to ni poslednja volja in da na tem svetu takega testamenta nobeno sodišče ne bo pripoznalo.

Ponedeljek pred praznikom Marijinega oznanjenja sem vprašal bolniško sestro, kako je z našim trpinom.

»Na vsako vprašanje govori samo o Mariji. Ko ni imel vendar vso bolezen skoro nobenega obiska, se je danes zravnal v postelji, zastrmel je v vrata, pozdravil in dejal: »Ona druga gospa je Marija.«

»Tako? Marija?«

»Marija, moja mati.«

»Potem je vdano omahnil v zglavje, neskončno utrujen.«

»Kako dolgo pa utegne še trajati, da ga smrt reši?«

»Štirinajst dni.«

A to je bil spet le človeški račun, z očmi skozi okna v tostranost.

Na praznik Marijinega oznanjenja popoldne smo kar naprej sedeli ob zvočniku, kakor da ves narod premišljuje testament.

Zmedeni gospod je zdaj samo še tu in tam zganil ustnice in zašepetal, kakor bi nerad izdal skrivnost:

»Marija moja mati.«

Ob petih je pokazal proti oknu in dejal z nadzemsko jasnoglednostjo:

»Zdaj Marija prihaja.«

Spomnil sem se: »Še štirinajst dni.« A bolnikova poslednja volja je bila Marija. Marijin praznik pa je tonil v večnost. Zato je ob tri četrt na šest bolniška sestra pohitela po hišnega duhovnika: »Gospod Toplak bo umrl.«

Na obrazu neporušen mir in brezmejna vdanost, kakor človek, ki bi rad ves svet objel v ljubezni in odpuščenju.

A srce je že tonilo, pogled se je zgubljal v dalji in ko je bila ura točno šest, je prišla Velika gospa, spolnila poslednjo voljo svojega služabnika in ga odvedla v nebeški protektorat.

Zvečer smo po radiu razglasili smrt Marijinega služabnika. Kmalu je zazvončkal telefon in vprašal, če je kaj poslednje volje in povedal, da je on tudi sorodnik.

Drugi dan pa so rajnemu gospodu odprli srce in glavo in tako zvedeli smrtno skrivnost.

S patrom Jožefom sva še tisti večer to govorila. On vsako stvar malo drugače gleda kakor navadni zemljani. Dejal mi je: Gospod ni bil prav nič zmešan in njegova poslednja volja je bila resnična in veljavna, pred Bogom in Marijo. In da bi morali vsi Slovenci Marijo tako otroško, iskreno ljubiti, da bi bil res naš narodni testament in odgovor na vsa življenjska vprašanja:

Marija naša mati.

Jos. Šimenc.

Magnifikat¹

Kar je Marija po angelovem oznanjenju v proroškem duhu napovedala, ko je vpričo sorodnice Elizabete zaklicala: ... »odslej me bodo blagrovili vsi rodovi...«, se je vse čase uresničevalo in se danes v čim dalje veličastnejši obliki uresničuje. Priča za to nam je cerkvena zgodovina, neštete marijanske pobožnosti in ustanove sedanjih dni, zlasti pa vsem tako ljube »Šmarnice« meseca maja.

Že slike v katakombah prepričujejo, kako globoko je bilo ukoreninjeno češčenje Marijino takoj med prvimi kristjani. Z rastočim krščanstvom je napredoval tudi kult Marijin. V vseh delih sveta, kamor je segla božja beseda, so nastajala Marijina svetišča. Naj navedemo samo nekaj glavnih središč tega češčenja:

Tortosa v Siriji, Amorgos v Grčiji, Efez v Mali Aziji; Savona, Loreto, Mantua, Messina, Genazzano v Italiji; Chartres, Lyon, Marseille, Boulogne, Lurd, La Salette v Franciji; Cordova, Montserrat, Saragossa, Toledo v Španiji; Krakov in Čenstohov na Poljskem; Altötting, Kevelaer, Marijino Celje v Nemčiji; Einsiedeln in Maria Stein v Švici; Hal, La Sarte, Montaigu v Belgiji; Fatima na Portugalskem; Bonaria na Sardiniji. Tenerifa na Kanarskih otokih, Walsingham na Angleškem. Naše Marijine božje poti so tako številne, kakor malokje drugod. Marijina svetišča na Brezjah, na Sv. Višarjah, na Sušaku in drugod so razmerno tako obiskana, kakor se more pričakovati le od marijanskega naroda.

Pa pogledjmo še v širši svet! Sv. Fran-

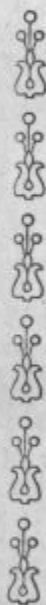
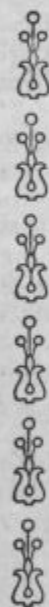
čišek Ksaverski je ustanovil Marijino božjo pot celo tam na Malaki. Močno znano in obiskano Marijino središče imajo n. pr. v Rio de Janeiro (Brazilija), prav tako v mestu Concepcion (država Chile). Marijina bazilika v mehiškem mestu Guadalupe je po velikem obisku že prekosila Marijino božjo pot enakega imena na Španskem.

Med 27 božjepotnimi svetišči na Kitajskem, kjer se zbirajo častilci Marijini, je najbolj obiskan kraj Tonglu (Severna Kitajska) in Zose pri Sanghaju. — Otok Ceylon se ponša z lepo cerkvijo Kraljice rožnega venca v Madovu, kamor priroma vsako leto na stotisoče častilcev Marijinih.

V Severni Ameriki, v Lemontu (Illinois) je zadnji čas zaslovela božja pot na postaji naših slovenskih frančiškanov-misijonarjev. Ustanovili so tam »ameriške Brezje« z Marijino sliko, ki je točen posnetek naše Marijine slike na Brezjah. Pravkar so to postajo s prispevki slovenskih izseljencev, ki radi hodijo k »Mariji Pomagaj«, povečali in obnovili.

Na Japonskem je bilo že nekdanj Marijino češčenje močno priljubljeno. Ohranilo in podedovalo se je vsaj v nekaterih krajih navzlic hudemu preganjanju kristjanov v 17. stoletju, in kljub temu, da so bili takratni kristjani oropani misijonskih duhovnikov, ki so bili pregnani. Verniki so imeli skrite Marijine podobe in vzdrževali zaupanje do nebeške Matere od rodu do rodu, dokler ni bil zopet dovoljen dostop novim katoliškim misijonarjem, ki so ljubezen do Marije brž obnovili in okrepili.

¹ Marijin slavospev: »Moja duša poveljuje Gospoda...«

Mati ljubezniva. (C. dell'Antonio.)

To češčenje se je na Japonskem in drugod na Vzhodu razcvetelo posebno še potem, ko se je uveljavilo teženje, da se ustvari domača krščanska umetnost. Slikarstvo in kiparstvo pri vzhodnih narodih ima nekaj svojskega in hoče tudi v sliki izraziti to, kar je domačega in sicer tako, kakor ustreza ondotnemu okusu in pojmovanju.

Danes imamo že japonsko, ljudsko **Mater božjo**, ki kraljuje v deželi vzha-

jajočega sonca. Imamo prav tako krasne indijske Marijine slike. Nova krščansko-kitajska umetniška šola na vseučilišču v Pekingu ima celo vrsto Marijinih slik in podob, ki kažejo Brezmadežno v raznih dobah njenega življenja in izražajo njene odlične kreposti. Največkrat dajejo svojim umotvorom naslov »Mati božja«, ali »Mati našega Odrešenika« ali »Morska zvezda«, »Jutrnja zvezda« i. dr. V nizozemski Indiji je v navadi lepa po-

doba »N. Lj. Gospe iz Jave«. Belgijski Kongo se ponaša s kipi Matere božje, ki so jih izrezljali domači umetniki iz dragocenega lesa, manjše pa iz slonove kosti.

Pred leti je predaval v radio-oddajni postaji mesta Osaka na Japonskem vseučiliški profesor, ki pa ni krščen, o vzgojnih stvareh. V svojih govorih je večkrat omenjal tudi sveto Devico kristjano v in sicer z velikim spoštovanjem. Ko je posebej poučeval mlada dekleta, je slavil Marijino čistost. »Čistost ni izmišljena« — je rekel — »uresničena je z vso popolnostjo v Materi božji, ki jo kristjani imenujejo ‚Devico devic‘. Japonska dekleta se pripravljajo, da bodo dobre žene in dobre matere. Naj gledajo na krščansko Gospo. na Mater božjo, kot na najpopolnejši zgled.«

Katoliški svet razodeva svojo ljubezen do nebeške Matere na izrazit način zlasti v šmarnični pobožnosti. Že sredi 19. stoletja je zasegla ta marijanska proslava vse dele sveta; saj ga skoraj ni kraja, kamor bi še ne bila stopila noga katoliškega misijonarja, ki seznanja že svoje prve katehumente s sveto Kraljico misijonov.

Ko se tako še vedno uresničuje proboška beseda Marijina: »... odslej me bodo blagrovali vsi rodovi...«, ko vidimo, kako srečni so poganski spreobrnjenci, ki so z milostjo svetega krsta postali sinovi in hčere matere svete Cerkve, obenem pa tudi otroci nebeške Matere, nikar ne pustimo, da bi pešala

Naša Lj. Gospa. (Andreas d'Angelo.)

naša gorečnost in ljubezen do tiste Kraljice, ki nam je dana kot »Vrata nebeška«.

Ljubezen do Marije Device naj se kaže v današnjem času zlasti ob takih priložnostih, ko je treba nastopiti nasproti bogokletnežem in skrunilcem Marijinega imena in Marijine časti. Prepričajmo to sramotilno kletev s prijaznim poučevanjem, če treba s tem, da karamo in svarimo ali pa da celo uporabljamo moč paragrafa.

Odprava te najgrše kletvine naj bo odslej naloga vseh, ki imamo Marijo radi,

Majniški Kraljici

(Sl. Ljubniški.)

*Narava se z zelenjem je odela,
cvetlične vence plete spet pomlad;
vrste se pevci ptičjega krdela,
kot čakali bi hvale in nagrad.*

*Spet s cvetjem so oltarji obloženi
ki majniške Kraljice zdaj je last;
in verni soete vneme prepojeni —
hite, da skažejo Mariji čast.*

*Marija! K tebi kličemo proseče,
in srcā damo skrušeni Ti v dar.
Obvárui, Mati, vsake nas nesreče,
odženi vse, kar nam biló bi v kvar!*

*Zatri v nas stare korenine greha;
ne daj, da zmota zajde pod naš krov!
Naj tvoja roka nič se ne upeha,
ko božji v nas razliva blagoslov!*

Dekliške organizacije Katoliške akcije

Važno načelo, ki se ga drži Katoliška akcija pri ustanavljanju svojih organizacij, je uvaževanje okolja. Kaj pomeni beseda okolje? To, kar je okoli mene, okoli tebe. So to predvsem ljudje, ki so v moji okolici, ki z njimi navadno govorim, z njimi skupaj delam, med njimi stalno bivam. Ta stik z ljudmi je lahko tesnejši ali rahlejši, pogostnejši ali redkejši; pomeni dober ali slab medsebojni vpliv. Okolje je več kakor samo slučajna družčina; okolje oblikuje mišljenje ljudi, jim da poseben način izražanja, ostvarja posebne navade in običaje. Okolja so v človeški družbi tako različna, kolikor je raznih ločenih skupin, ki se pod tem ali onim vidikom ločijo med seboj.

Razlikujemo n. pr. družinsko okolje, vaško ali farno skupnost, šolsko, tovarniško, kmečko, obrtniško okolje, razna stanovska ali strokovna okolja. Dandanes smo ljudje razcepljeni na mnogo slojev, ki je med njimi ne vem koliko razlik v izobrazbi, mišljenju, družabnem stališču, v narodnih, gospodarskih, političnih težnjah, v posebnostih narodnega značaja, kulturne stopnje in v načinu življenja.

Katoliška akcija se tem različnim okoljem skuša prilagoditi, da bi tem uspešneje mogla vršiti apostolske naloge; kajti nima za vse stanove ali starosti, za vsa tako pisana življenjska okolja le enega samega vzorca apostolskega delovanja. Saj pri KA ni glavni poudarek na organizaciji, marveč na delu. To pa se mora ravnati po razmerah in življenju ljudi, zato naj bo način organizacije za apostolsko delo tako gibčen, da se vsakemu okolju prilagodi na drugačen način.

V slovenski KA se ta premišljena prilagoditev vidi zlasti v dekliških organizacijah Katoliške akcije. Prav zaradi uvaževanja okolja imamo poleg Zveze katoliških učiteljic še štiri druge lastne organizacije Katoliške akcije za dekleta: Zvezo katoliških dijakinj, Zvezo katoliških nameščenk, Zvezo mladih kato-

liških delavk in Zvezo katoliških kmečkih mladenk. Pravila teh zvez imajo mnogo enakih določil, ki na splošno veljajo za vsako lastno organizacijo in za vsakega katoličana, ki hoče apostolsko delovati v okviru KA. Ista pravila določajo značaj vsake lastne organizacije, njen namen, temeljne naloge in sredstva. V teh stvareh ne more biti razlike, ker ima KA ta cilj, da v vsakem stanu izoblikuje novega katoličana, ki bo sam zase globoko veren in apostolsko delaven med drugimi, ki bo močno aktiven in neustrašen za širjenje Kristusovega kraljestva, in bo za to uporabljal vsa uspešna sredstva, naravna in nadnaravna, ki brez njih ne more doseči uspeha ne posameznik ne organizacija.

Imamo pa vseeno več lastnih organizacij, ker se je za uspeh apostolskega dela treba prilagoditi različnim potrebam in razmeram posameznih poklicev. Cele družbe ne bomo naenkrat prerodili v krščanskem duhu, prej moramo poedina okolja osvojiti za Kristusa, kar morejo doseči le organizirani apostoli, ki živijo v istem okolju. Način pridobivanja bo različen po razmerah.

Zveza katoliških dijakinj.

Dijakinje potrebujejo posebno lastno organizacijo, ker se že po naravi v mnogih stvareh ločijo od dijakov, od drugih dekliških okolij pa zlasti po svojem posebnem stanovskem delu. Seveda se morajo katoliške dijakinje, kakor tudi katoliške delavke, nameščenke in kmečke mladenke, vzgajati po verskih in moralnih načelih v modra, značajna, odločna in čista dekleta, ki bodo imela tudi apostolsko srce za duhovno bedo svojih tovarišic. A vzgajati se morajo tako, da predvsem vse svoje delo in življenje gledajo s krščanskega stališča. Učenje jim mora biti izobraževanje duha, ki stremi za spoznanjem resnice. Izobraževati se je treba temeljito, a zraven ne pozabiti na vzgojo srca v krščan-

skih čednostih, kajti ženskimi poklicem je teh še bolj treba kakor učenosti.

Katoliške dijakinje naj bodo tudi apostolsko delavne, da součenke, ki z njimi skupaj študirajo in se razgovarjajo, seznanjajo s krščanskim mišljenjem in jih navajajo na krščansko življenje. Imajo mnogo priložnosti, da z besedo in zgledom, s knjigo in listom, s previdno propagando in požrtvovalnostjo prepoje življenje dijakinj po šolah in doma s Kristusovim duhom. Če bodo katoliške dijakinje svoje dijaške razmere dobro poznale in bodo apostolsko delavne, bodo prave dobrotnice drugim dijakinjam, ki v vedno večjem številu obiskujejo vseh vrst šole, da se pripravijo za samostojno življenje. Zato je tako potrebno, da bi se Zveza katoliških dijakinj razširila na vse učne zavode, kajti zdaj so razmere marsikje silno žalostne, in je ravno med šolskimi dekleti tako malo resnične vere in moralne moči za čisto življenje. Posvetnost in lahko-mišljena uživanjaželjnost jim vzame smisel za duhovne stvari, zato pa tudi bolj in bolj zginja sramežljivost in nežnost dekliske narave.

Zveza katoliških dijakinj je ustanovljena tudi za ona dekleta, ki študirajo na univerzi. Mnogo jih študira za profesorice, nekatere tudi za zdravnice, za druge poklice manj. In tako je vedno več akademsko izobraženih žen, ki delujejo v raznih poklicih. Važno je, da bi jih čim več ali po šolah ali v zdravniškem poklicu ali kjer koli delovalo v krščanskem duhu. Zato jih Katoliška akcija navaja, da v svojem strokovnem študiju preučujejo tudi katoliška načela, da si pridobijo pravo katoliško mišljenje v zmedo današnjih zmot. Ako bodo samostojno iskale prave resnice v važnih modernih vprašanjih, bodo toliko uspešnejše tudi apostolsko delovale, ker bodo poznale življenjske razmere med ženskami in jih bodo znale usmerjati v Kristusovem duhu.

Zveza katoliških nameščenk.

Ta organizacija je ustanovljena za razne vrste uradnic ali trgovskih uslužbenk. Njih število, posebno po mestih,

vedno bolj raste, kajti vse one, ki se ne posvete višjemu študiju, po končani šoli gredo v trgovske in druge službe, kjer preživijo svoja mlada leta ali tudi celo življenje. Za mlado dekle, ki zgodaj stopa v samostojno življenje in si mora dostikrat služiti kruh v težavnih razmerah, v moralnih nevarnostih, v odvisnosti in negotovosti, je organizacija, ki jo hoče vzgojiti v odločno in značajno dekle, velika dobrota. In ko jih bo že nekaj zares katoliških, bodo najlepši zgled tudi za druge tovarišice, ki jih bodo lahko pridobivale z besedo in apostolskim delom. Lahko bodo vršile koristno delo, če bodo pomagale mladim nameščenkam, da bodo svoj poklic, naj bo že samo začasen ali tudi trajen, pojmovale krščansko. Kdor koli svoje stanovske dolžnosti razume in kot voljo božjo spolnjuje, najde ključ do prave zadovoljnosti; kajti življenje mu ni usmerjeno samo k prijetni, brezdelni zabavi, marveč h koristnemu in vestnemu delu in k čutu odgovornosti. Današnje javno mišljenje pa vse preveč hlepi le po užitkih, po lahkem in brezskrbnem življenju, kakor bi bilo življenje le praznik. To je nevarna bolezen zlasti tiste ženske mladine, ki zgodaj zaključi svoje izobraževanje in bi potem rada prav udobno živela. Katoliška akcija ima hvaležno nalogo, da jim odkrije resnobo življenja in jih utrdi tudi za težje naloge. Brez nadnaravnih sredstev se to ne da doseči, zato je treba nameščenke pridobiti za krščansko mišljenje in življenje v Kristusovem duhu, v milosti božji.

Nekatere nameščenke pa ne bodo trajno ostale v tem poklicu, nampak se bodo poročile. Tedaj bo moralo biti njih glavno delo doma, v družini. To delo je za srečo naših družin, za krščansko vzgojo otrok, za krščansko pojmovanje zakona silno važno. Zato Katoliška akcija nameščenk pripravlja svoje članice tudi za lastno družinsko življenje. Saj je ravno družinsko življenje dandanes v mnogih ozirih tako razrvano, da je treba zastaviti vse sile, da se spet nazaj postavijo temelji in bistveni pogoji dobre krščanske družine in pravega krščanskega zakona.

Devica Marija. (Monte Carmelo v Sveti deželi.)

Zveza katoliških delavk.

Tovarniške delavke žive navadno v zelo težavnih razmerah. Delo pri stroju, v zatohlih tovarniških dvoranah, ob brnenju strojev in zadirčnih kletvinah mojstrov, v družbi čudne mešanice delavk in delavcev: tako delo zares ne more biti nič veselega. Le če bo delavka v svojem srcu, v svojih mislih vzvišena nad nizkotno tovarniško okolje, bo mogla še ohraniti osebno dostojanstvo. K temu jo hoče dvigati ravno Katoliška akcija. Učiti jo hoče, da tudi na delo v tovarni gleda kot na spolnjevanje volje božje, ki jo je treba vršiti vdano, potrpežljivo, zadovoljno in kolikor mogoče veselo. Vzgojiti jo hoče k odločnosti in

neustrašenosti, da se ne bo uklonila pred brezbožnim in nesramnim okoljem, ampak da bo na svoje okolje sama vplivala s krščanskim življenjem in za to pridobivala tudi druge delavke.

Med delavkami po tovarnah je prav posebno potrebno apostolsko delo, da bodo mogle kljubovati onemu nizkemu javnemu mnenju, ki jih obdaja. Preroditev delavskega okolja je sila težka naloga. Delavstvo večinoma trpi v težkih socialnih razmerah in z delom, ki človeka živčno in duševno izčrpa, komaj zasluži za vsakdanji kruh. Dostikrat njegovo težavno stanje izrabljajo še razni hujskači in komunistični agitatorji, da ga varajo z lažmi in praznimi obeti in ga ženejo z gnevom proti družabnemu redu v še večjo nezadovoljnost. V takih razmerah je oznanjevanje krščanske resnice in evangeljskih socialnih nauk najbolj potrebno. In Katoliška akcija se bo med delavkami lahko razvijala na moč koristno, če jim bo spet zbudila zaupanje v evangeljske resnice in jih pri-

vedla do zveze s Kristusom in Cerkvijo. Delavsko, zlasti tovarniško okolje, je ena najhujših brezbožnih in nemoralnih trdnjav in treba bo veliko naporov, da se bo moglo uveljaviti krščansko mišljenje. Potrebne bodo dobro izšolane in delavne voditeljice za apostolsko delo, dati pa jih bo mogla le izvrstno organizirana Zveza katoliških delavk.

Zveza katoliških kmečkih mladenk.

Isti značaj in namen kakor prej opisane Zveze ima tudi Zveza katoliških kmečkih mladenk. Njena naloga je, da vzgoji kmečka dekleta v toku desetih let, potem ko izostanejo iz šole, v ka-

toliškem mišljenju in jih utrdi, da bodo kljub slabim vplivom ohranile nekdanji sloves poštenih slovenskih kmečkih deklet. Odlika teh je bila vedno: globoka vernost, pridnost in resnoba, nedotakljiva deklška čast in ljubezen do doma, da so se tako tiho in skromno pripravljale na poznejši težki poklic kmečke matere in gospodinje. Ravno naše verne, poštene, trpljenja in tihega življenja vajene kmečke matere so ohranile po kmečkih domovih še največ vernosti in tihe zadovoljnosti.

Na največjo korist nam bo, če bo naš sedanji deklški rod hodil po stopinjah svojih mater. Zato je med kmečkimi dekleti treba ohraniti visoko ceno tistih kreposti, ki so vedno krasile naša kmečka dekleta. Delo, ki je sicer težko in dovoljuje le malo počitka, je vendar tako, da človeka ohrani zadovoljnega, skromnega, bogaboječega, ker tako očitno kaže odvisnost od božjega blagoslova. Za pravi razvoj našega kmečkega stanu je najvažnejše, da kmečka dekleta ohranijo veselje in ljubezen do kmečkega dela, da ne bodo bežala brez potrebe v mesta, v tovarne, misleč, da jih tam čakajo same prijetnosti. Mladino je treba ohraniti tistemu stanu, kateremu pripada, drugače mora stan prej, ali slej propasti. Vse delo Katoliške akcije se ima torej prav tesno prilagoditi kmečkemu, a najbolj družinskemu okolju. K temu zlasti še spada priprava kmečkih deklet na lastno družinsko življenje.

Čprav je po naših kmečkih domovih primeroma še največ vernosti, vendar jo je ukoreniniti tako, da je ne bodo izruvale tudi novodobne razmere, ki tako naglo prihajajo na deželo. Le globok Kristusov duh, v katerem bo kmečko

Po Mariji k Jezusu!

dekle bogoljubno živelo in med tovarišicami apostolsko delovalo, bo ohranilo trdnost naše vere. Dekleta, ki bodo med drugimi hotela delati za Kristusovo kraljestvo, bodo sama zase najprej čutila potrebo globoke vernosti. Medsebojna pomoč in povezanost v organizaciji jih bo še bolj navduševala za žensko čast in deklški ponos, ki jim bo najbolj varno ohranil njih neomadeževanost. Tudi če jim bo treba kdaj zapustiti varno zavetje domače hiše, bodo po vzgoji v KA utrjene proti številnim nevarnostim.

Naj Bog obilno blagoslovi vse delo, molitve in žrtve, ki z njimi naša deklška KA vzgaja mlada dekleta vseh stanov!

Al. Strupi.

Majnik — tvoja podoba, mladina!

»Spet kliče nas venčani maj k Devici Mariji v nadzemeljski raj.« Maj — najlepši mesec vsega leta. Kóga ne razveseli pogled v krasno naravo, na belo in rožno rdeče cvetje sadnega drevja? Komu se oko ne umiri na bujnem zelenju travnikov, njiv in gozdov? »Cvetice, dobrave si venčajo glave, raduje se polje in gaj.«

Pač ni mogla Cerkev lepšega časa izbrati, da počasti najlepšo izmed vseh božjih stvari, Devico Marijo.

Ni pa najbogatejši mesec majnik, zlasti za kmeta ne, saj je izročil materi zemlji mnogo svojih zalog, da bi mu jih deseto in stotero povrnila.

Mesec majnik je tvoja podoba, mladina. Tudi ti — mladina — si lepa in cveteš: bela barva nedolžnosti te krasi; na zeleni barvi upanja se odpočije oko, — polna upanja stopaš v življenje tudi ti. Rdeča barva ljubezni do Boga in bližnjega te zaljša; njej se pridružuje višnjeva barva ponižnosti, ki je podlaga vseh čednosti. S premoženjem nisi obložena, da bi le bogata v čednostih — draga nam mladina!

Toda mesec majnik je tudi nevaren, usodepoln za polje in mnogokrat odločilen za vse leto. V lepem majniškem jutru vzhaja sonce na nebu, čistem kot ribje oko, vzdiguje se više in više in že skoraj pripeka. Pa se pojavijo dostikrat sumljivi oblaki, ki se kupičijo z nevarnim groženjem. Sonce se bori z njimi, dokler ne omaga in se ne skrije. Poprej lepo višnjevo nebo je čez uro postalo temno in črno oblačno. Človeku se kar stesni pri srcu. Blisk šviga sem ter tja, votlo grmenje se sliši od daleč, pa vedno bliže in bliže. Huda ura bo, Bog nas obvaruj toče! Zabliška se, trešči, usuje se dež in — gorje — če se debele kaplje v oblakih naenkrat strde v ledeno zrnje! Toča klesti listje, cvetje, žito! Lahko se zgodi, da vzame v kratkih minutah kmetu vse upanje. Malokdaj je kaj prida sadja in žita, če v majniku prihrumi huda ura.

To je tvoja podoba mladina! V nedeljo zjutraj vstaneš! Lepo jutro je to zate. V svoji nedolžnosti vesela hitiš v cerkev. Po službi božji se temu in onemu pridruži slab tovariš, ki mu prigovarja, naj gre popoldne z njim na izlet in veselo zabavo. Ugovarjaš mu, braniš se, a ne dosti odločno. Slednjič pa le obljubiš, da se mu pridružiš. Na izletu se je treba pokrepčati v gostilni. Prvi oblaček. V gostilni že nastavlja mreže razuzdanec, ki prične uganjati neslane burke. Drugi oblaček. Prihaja vedno več in več fantov in deklet. Tretji oblaček. Vedno tesnejše ti je pri srcu, vest ti pravi: Pojdi iz te družbe, saj ni za-te. A ti se obotavljaš in ostaneš. Zasliši se grmenje. Kakšno grmenje? Godec prihaja in z njim krdele razposajene mladine. Začno se vrteti. Omamljen si tudi ti. Vsi pomisleki, ki jih imaš zoper ples, ti splahnejo. Vsuje se še ploha: Pijača teče in razpalja. Zapeljivi pogledi, nemarne opazke, opolsko govorjenje, šale, priliznjene obljube, godba, vse to je netilo strasti in toča za poštenost in čednost. Majnik tvojega življenja je omadeževan.

Še druga nevarnost je v majniku. Ob jasnem večeru miglja zvezda pri zvezdi; proti jutru pa se morda zmrazi, slana pade. Cvetje na drevju je poparjeno, upanje na dobro sadno letino je šlo po vodi. »Je pa davi slanica padla na zelene travnike, je vse cvetje pomorila in vse žlahtne rožice.«

Kar je slana v naravi, to je slaba družčina, zapeljevanje, pohujševanje za mladega človeka. Če se ne izogne nevarnosti, je omadeževana, zgubljena njegova mladost, največkrat tudi vse poznejše življenje.

Treba se je zavarovati proti vsem mladostnim nevarnostim. Kako? Vinogradniki proti toči streljajo. Na kakem gričku imajo nastavljen možnar s prav širokim nastavkom. Kadar se začno oblaki kopičiti in se napoveduje huda ura, prožijo možnarje, zrak se razgiblje,

močni vrtinci dostikrat razkrope pogubonosne oblake.

Proti slani pa poljedelci zavarujejo cvetje in občutljive rastline s tem, da jih pokrivajo s slamo, s papirjem itd., ali pa proti jutru zažigajo vlažno slamo, smrečje i. dr., tako da dim pokrije daleč na okoli rastlinstvo in ga tako obvaruje pred slano.

Tvoje varstvo, tvoja pomoč, mladina, proti slani, ki zamori cvetje poštenja in neomadežnosti — pa bodi prav iskreno česčenje Device Marije. Vzdihi ni večkrat: »Pod tvoje varstvo pribežimo o sveta božja Porodnica«. »Tebi se vsega posvetim; ker sem torej tvoj, o dobra Mati, brani me kakor svojo lastnino.« »Trdno upam, da te ne bom zastonj klical na pomoč, ker še nikdar ni

bilo slišati, da bi bil kdo zapuščen, ki je pod tvoje varstvo pribežal in tvoje pomoči prosil.« Mladina! Užgi iskreno ljubezen do Device Marije posebno v mesecu, ki je tvoja podoba. Vesela pohiti vsak dan pred šmarnični oltar, pa tudi doma si napravi »šmarnice«. Tako stori! Devica Marija ti bo tvoj trud obilo plačala. Razganjala bo tvoje sovražnike, kakor strel iz možnarja črne oblake, zavarovala te bo pred njimi, kakor zavaruje dim rastlinstvo pred slano. V varstvu Marijinem se bodo razcvitala leta razburkane dobe. O kako srečen je vsak človek, če more po prestanih notranjih bojih govoriti — kakor pravi pesem: Bila sem kakor rožica v božji vrt presajena; skrivala sem se zdaj tu zdaj tam, a trgati se nisem dala«.

J. Meršolj.

Naj miren naš bo maj!

*Naj majnik zasije
brez vojnih strahov,
da trgali bomo
sred tihih lesov
cvetice dehteče
in polni jih sreče
nosili domov.*

*Postavili že smo
Tvoj kip na oltar,
ki čaka, da šmarnic
prinesemo v dar,
in svečic plamtečih,
v nebo koprnečih
zapalimo žar.*

*Marija! Naj šmarnic
daruje nam gaj,
potem pa pred Tebe
pokleknejo naj,
in prosimo proče,
da tudi v bodoče
naš varuješ kraj!*

Franjo Neubauer.

Za notranjo in zunanjo obnovo

(»O da bi bilo spoznalo, ... kaj ti je v mir!« Lk 19, 42.)

*

Sveti oče Pij XII. je nedavno spregovoril tisočem deklet Katol. akcije, ki so bila zbrana v vatikanskih prostorih. Njegove očetovske besede vsebujejo zdravilni recept za obnovo sedanje človeške družbe:

Vrniti je treba Evangeliju njegovo veljavo;
zakonski zvezi se mora znova vtisniti pečat zakramentalne zveze;
v srcih vseh se mora utrditi zavest o uvaževanju avtoritete (postavne oblasti).

Za vse to se mora vzgojiti že mladina, ki najde danes med svetom tako malo opore in malo lepih zgledov; saj

vidimo, kako se hoče povsod izločevati duh božji in zagrinjati misel na verstvene dolžnosti.

Včasih ni bilo krščanske družine, kjer bi ne bil Katekizem na častnem mestu. Sv. pismo in »Življenje svetnikov« sta bili najbolj uvaževani knjigi. Danes prevladujejo kričeči romani ali pa pustolovske povesti.

Zato pa bodi glavna dolžnost Katol. akcije, da spravi v družine spoštovanje Katekizma, kajti ta knjiga je »temeljna knjiga znanosti in krščanskega življenja«. Sv. Terezija Det. J. je Katekizem tako cenila in njegove nauke tako vneto v svojem okolju poučevala, da jo je njen katehet imenoval »Moj mladi doktor«.

Sveti oče je mladenke KA v avdienci opozoril tudi na veliko nevarnost, ki ogroža poštenost in čistost mladih deklet — na *moda*. Včasih je ta izraz »moda« pomenil to, kar ima v sebi latinska beseda »modestia«, namreč skromnost, zmernost. Moderni čas je pa — na žalost — to lepo lastnost iz mode docela izločil. KA pa naj skrbi, da se modi vrne ta prvotni pomen. Krščanska ženska mladina naj se zaveda, da more prav v tem pogledu vršiti pomembno in važno apostolsko delo.

Prvo in najbolj učinkovito sredstvo za notranjo obnovo sedanjega zmaterializiranega sveta, kakor tudi za utrditve vseh kreposti predvsem čistosti — je pa sveta Evharistija.

Zunanji pomoček za nravni prerod: treznost.

Zadnji čas so se strašni in uničujoči učinki uživanja alkoholnih pijač v taki meri razpasli, da so upravičeno zaskrbljeni ne samo dušni pastirji, ampak tudi drugi resni domoljubi, ki s strahom opazujejo, kako propada naš narod pod kruto oblastjo kralja alkohola. S popivanjem se zastruplja zdrava korenina našega naroda, vsled pijančevanja pojema verstveno in nravstveno življenje, nasproti pa se šopiri podivjanost, se ruši ljudsko zdravje in blagostanje. Gorje, ki ga povzroča na vseh straneh pijanstvo, se ne da dovolj živo opisati

Kdo ne ve, kako alkoholizem podira krščansko vzgojno delo in pripravlja tla vsemu zlu in hudobijam! Kako podira in ovira pijanstvo prizadevanje in pastirovanje duhovnika v župniji, je dovolj znano. Kdo ne ve, da pijancem ne diši molitev, da jih ni videti pri sv. zakramentih, in dostikrat še v cerkvi ne. Komu ni znano, kako se vsled popivanja skruni Gospodov dan in se nedelja spreminja v delavnik za satana. Ali naj ponavljamo, kako razdira alkoholizem redno, krščansko družinsko življenje, in kakšne mučenice so žene pijancev. kakšne sirote so njih otroci!

In gmotna škoda, ki jo povzroča pijanstvo? Mar še ne veste, da se na leto v mali Sloveniji spravi po grlu za eno milijardo (tisoč milijonov) din alkoholne pijače! Toda brez primere hujša in usodnejša je škoda, ki jo napravi pijanstvo Cerkvi, verskemu življenju, dušam in njih zveličanju. Saj ni pretirano, če trdimo: Kjer je pijanstvo, je doma vsake vrste greh; kjer je nerednost in nerodnost, je kriva skoraj vselej pijača.

Ni treba poudarjati, kako porazni so nasledki alkohola za zarod. To smo v misel vzeli, da se ne pozabi.

Ali naj dalje naštevamo pretepe, klanja, poboje, nagle, nesrečne smrti, ki jih imajo na vesti pijanstvu vdani ljudje. Takih vnebovpijočih primerov je samo v Sloveniji vsako leto do sto! Že samo take žalostne prikazni bi morale dvigniti vse, ki še ne tonejo v alkoholu, na odpor.

Toda vse to vidimo, svarila slišimo, nesrečne poraze obžalujemo, zganemo se pa ne, da bi šli na reševanje. Kako radi alkoholu vse odpuščamo in prizanašamo!

Kako vendar to?

Zdi se, da premalo poznamo in premalo uveljavljamo to, kar je bistvo krščanstva: ljubezen. Pri nas velja za pobožnega, kdor rad v cerkev hodi, posluša božjo besedo, prejema sv. zakramente. Toda to še ni prava pobožnost, če pa ostalo življenje ni uravnano po prvi in največji zapovedi krščanske ljubezni, če nimamo srca za duševno

revščino svojega bližnjega, ki ga vidimo v grehu ali v pijanstvu tonečega.

Reševati pijance, zatirati alkoholizem, širiti treznost, abstinenco z besedo in zgledom je gotovo odlično delo usmiljenja, je zgoščena ljubezen, saj preprečuje telesno in duševno bedo, nesrečo in gorjé. Kljub temu pa pozabljamo, da dobri pastir pusti 99 zvestih ovac, da išče in najde zgubljeno.

Pa so v tem oziru katoličani drugod bolj brižni kot pri nas. V Nemčiji imajo samo katoličani okoli 300 oskrbovalnih zavodov za zdravljenje in poboljšanje alkoholikov.

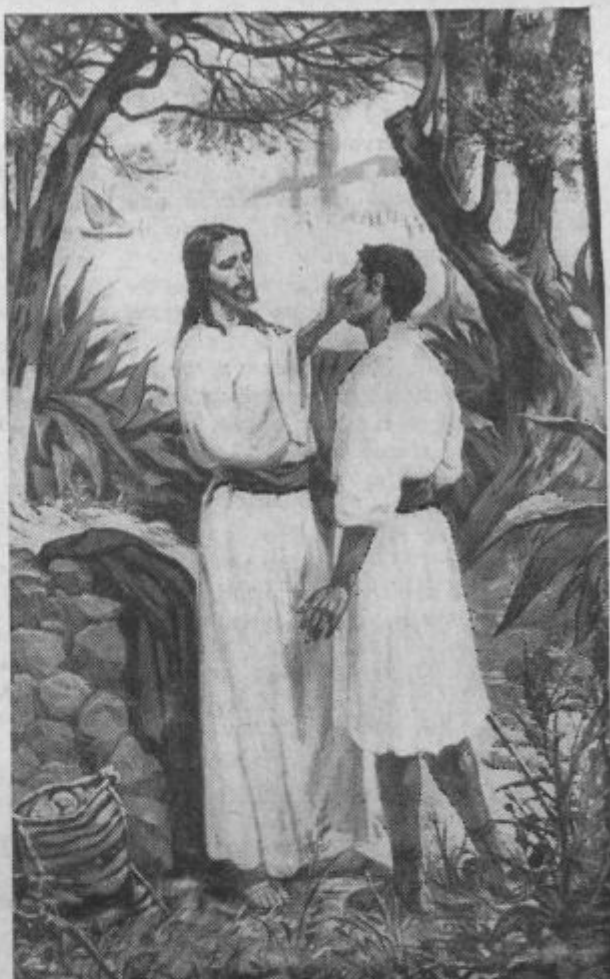
Pri nas pa še pokloni alkoholu v pesmih, na odrih, v radiu, v družbi. In če ti kdo pride s pozivom na pristop v društvo treznosti ali v zvezo abstinéntov, kaj slišiš? Nemalokrat se ponavlja na ta ali drug način odgovor onega pobožnega štajerskega rojaka, ki je dejal: »V vse bratovščine me vpišite, samo v toto ne!«

Torej: molitev že; žrtve, premagovanja, tega pa ne. Dokler bodo med nami odločali taki nazori, alkohola zaježiti ne bomo mogli; šlo bo čimdalje bolj navzdol.

Koliko se danes stori za napredek v kulturi, za izoliko, za telesno zdravje zlasti med mladino — dijaško in drugo! Tega, kar nравstveno in umsko izomiko ruši, kar zdravje razdira, ne vidijo, ali ne marajo videti. Za alkoholno vprašanje se tako malo zanimajo, pa bi se morali zavedati, da je alkoholizem naša narodna bolezen.

Kaj pa naj storimo? boste odgovarjali.

Da bi mogla tudi vsaka oblast v boju zoper povodenj alkoholne kuge

Jezus ozdravi slepega mladeniča.

(... Jezus je napravil blata in sline, pomazal z blatom njegove oči in rekel: »Pojdi, umij se v kopeli Siloi... Sel je in se umil, in ko se je vrnil, je videl...« (Jan 9, 1—7.)

marsikaj storiti in doseči, o tem tu ne pišemo. Poudarjamo predvsem to: Ljudstvo je treba za treznost vzgojiti. Za to vzgojo je poklicana domača hiša, nato šola, društva in družbe, predvsem pa Cerkev in nje zastopniki: duhovniki, ki najbolj čutijo, kako silno ovira, onemogoča in uničuje njih dušebrižniško delo vprav alkoholizem.

Pri vzgoji treznih, nравstvenih, značajnih, odločnih in borbenih vernikov

lahko veliko pomagajo zlasti naše verske organizacije in katoliška društva. Za pospeševanje tega dela imamo pa ustanovljeno poleg cerkvene družbe treznosti še »Društvo treznosti«, ki ima prelep namen, da vzajemno z »Ligo dostojnosti« pripravljaja npravni prerod našega ljudstva.

V vsakem društvu in v vsaki cerkveni organizaciji naj se osnuje odsek omenjenih dveh društev, ki naj začne takoj s svojim delom. Člani vseh naših družb in društev naj imajo za častno nalogo, da bodo povsod in vselej nastopali kot prvoboritelji za treznost in npravstvenost z zgledom in besedo!

Šmarna gora

*Ponosno dvigaš Šmarna gora
se k nebu s proda savskega;
Marijinega si sedež dvora,
svetišča starodavnega.*

*Kot Nila skalna piramida
Marije gora ta se zdi;
spominke take Bog le zida,
ki stvaril svet je in ljudi.*

*Marija v cerkvi tam stoluje
in vernim milosti deli;
bogato rada obdaruje,
kdor k nji zaupno prihiti.*

*Na goro rod naš rad prihaja,
da Mater božjo počasti,
da ob razgledu se naslaja,
si dušo in telo krepi.*

*Kraljica mila Šmarne góre
pomoč nam v stiski naši daj!
Zatri med nami vse razdore
in vojsko narodov skončaj!*

(† Župnik Anton Dolinar-Lučinski. — Pesem je nekoliko opiljena in v zadnji kitici popravljena z ozirom na II. svetovno vojsko.)

Zajeti vso župnijo! Med raznimi poročili o življenju v Marijinih družbah je silno vzpodbudno, kar poročajo iz župnije svete Marije v mestu Baselu (Švica). Tam je odbor Marijine družbe za gospodične sklenil, da hoče zajeti vsa dekleta v župniji, ne sicer z namenom, da bi vse pridobile za kongregacijo, ampak da nanje vplivajo in jih na dobro napeljujejo. V ta namen so si razdelile vso mestno župnijo v manjša okolišča. Vsaka poverjenica mora poznati vse ulice in vsa katoliška dekleta svojega oddelka; obenem mora stopiti v stik z vsemi, ki se doselijo, ter vplivati zlasti na mlačne in odtujene, da jih privedejo na pravo pot.

To vplivanje nanje je važno apostol-

sko delo, za katero se najbolj vestno pripravljajo. To je res katoliška akcija v najlepšem pomenu besede.

Omenjena kongregacija ima pa še več sekcij, kar priča, kako vzorno je urejena:

1. Odsek sv. Pavla se zanimlje zlasti za one doseljenke, ki iščejo v mestu službe, da jih obvaruje pred npravstvenimi nevarnostmi velikega mesta. 141 deklet so tako pridobile in privezale na Marijino družbo v enem samem letu.

2. Karitativni (dobrodelni) odsek se briga predvsem za bolne članice, pomaga zavodu za slepce, oskrbuje pismeno zvezo z odsotnimi članicami.

3. Pomožni ali posredovalni odsek, ki je nekaka vez med vodstvom in članicami. Izvoljenke tega odseka obiskujejo določeno število tovarišic vsak mesec in tako vzdržujejo enotnost in družinskega duha v Marijini družbi.

4. Misijonski odsek zbira prispevke, znamke i. dr. v prid vnanjim misijonom, pa izdeluje tudi razne potreščine za cerkve in za službo božjo.

5. Odsek mladostnih članic, ki se v posebnih krožkih pripravljajo za apostolstvo.

6. Pevski odsek skrbi za lepo petje pri družbenih shodih; skupno

7. gledališkim odsekom prireja zdaj pa zdaj poučne nastope in predstave.

8. Tiskovni odsek nabira naročnino za družbeni list in širi dober tisk (krščanske knjige in časopise).

Marija nam govori... Srečni smo, da imamo v nebesih v Mariji najboljšo mater in zagovornico. Te sreče so v odlični meri deležni vsi, ki so v Marijinih družbah sprejeli znake, da jih je Marija sprejela za svoje otroke. Kaj pa Marija od njih zahteva? Veliki častilec njen, pisatelj Hattler, polaga celo vrsto svetopi-semskih izrekov na njen jezik, češ Marija naj sama pove, kaj pričakuje od svojih izvoljenih otrok:

»Ljubim tiste, ki mene ljubijo, in kateri zgodaj čujejo (da bi prišli) k meni, me najdejo.«

»Prevzetnost in napuh, krivo pot in dvojezična usta sovražim.«

»Blagor človeku, ki me posluša in ki čuje pri mojih vratih vsak dan!«

»Po potih pravičnosti hodim, po sredi ceste pravice, da obogatim one, ki me ljubijo, in napolnim njih zaklade.«

»Sedaj torej, otroci, poslušajte me: blagor jim, ki se držijo mojih potov! Poslušajte nauk in bodite modri in nikar ga ne zametujte!«

»Pri meni je svet in pravica, pri meni je umnost, pri meni je srčnost.«

»Kdor mene najde, najde življenje in prejme zveličanje od Gospoda.« (Preg 8, 13—21; 32—35.)

»Blagor jim, ki se držijo mojih potov! Kongreganisti, Marijini otroci, ki

se držite Marijinih potov, vam velja v prvi vrsti to blagrovanje. Pa vprašujete, katera so Marijina pota?... Poglejte v Marijino življenje, pa vam bodo vidna in razsvetljena Marijina pota, ki varno in zanesljivo vodijo do srečnega pristanišča. Življenje naše Gospe, Matere in Zavetnice je prepreženo s stezicami molitve, krščanske ljubezni, premagovanja vsakdanjih a tudi junaških žrtev, trpljenja... Vsa pota so pa ograjena s pravičnostjo.

Na teh potih Marija ne postava, ampak hiti naprej do najvišje, do končne stezice, ki je polna jasnine, sonca in svetosti.

Glejmo torej na Marijo, na zvezdovodnico, in pojdimo zaupno, stanovitno za njo. »Blagor jim, ki se držijo mojih potov!«

Ne umevajo sreče. Odlike, ki jo daje in zagotavlja sprejem v Marijino družbo vsem zvestim in iskrenim častilcem nebeške Matere, ne marajo spoznati in razumeti še mnogi in mnogi. Kljub vsem vabilom stoje še vedno ob strani ali pa daleč proč, da ne govorimo o takih, ki so v satanovi službi. Sto izgovorov imajo nekateri in nekatere, ko bi se bilo treba odločiti, da dejansko pokažejo svojo ljubezen in vnemo do Marije. Večinoma so pa vsi ugovori in izgovori ničevi, iz trte izviti in kakor nič vreden obliž za mlačnost in lagodnost, da morejo še naprej ustrezati svetu, njegovim grešnim mikom in vabam, pa svoji lahkoživosti in mladostnim nagonom.

Ce ta trditev v kakšnem primeru ne drži, bi mogli trmoglavost in kljubovanje številnih mladostnih sodobnikov, katerih Marijina družba ni mogla še zajeti, pripisovati le še nepoučenosti, nevednosti, zlasti pa raznim predsodkom, ki so jih nabrali v družbi verskemu življenju odtujenih posvetnjakov, ali pa iz takih časopisov, ki za Marijine družbe nimajo prijazne besede, najraje pa za smeh in puščice.

Ce kje trgajo zunanje vezi, ki vežejo člane z Marijo, je vendarle v tolažbo vsem zvestim otrokom Marijinim zvest, da notranje vezi ostanejo trajne in neporušne.

Jezus se prikazuje apostolom na Tiberijskem jezeru.

Dragi kongreganisti in kongreganistinj! Pridobivajmo omahljive ljudi z lepim zgledom in z molitvijo!

Odgovôril Krasna Marijina slika z Brezij je našla po slovenskih domovih častno mesto med številom svetniških slik. Mnogokje so pa z odklonitvijo slike »Marija Pomagaj!« spričali, da je njih dejanska ljubezen do nebeške Matere hladna, mrtva, samo bolj na jeziku, četudi je res, da tem in onim ne preostaja potrebnega drobiža. Izgovorov ne nava-jamo. Uredništvo lista »Naša zvezda« je zapisalo precej ostro obsodbo, ki ni neupravičena: »Za vse druge slike, za vso različno moderno šaro se najde prostorček, le za Marijo ga ni.«

»Kar se je zgodilo s sliko, se tolikokrat godi v dušah. Za vse je prostora, za Marijo in za vse to, kar nas uči njen zgled — pa ni prostora. Ali hočete dokazov iz življenja? Zakaj pa ti nisi hotel stopiti v kongregacijo? Zakaj si se pa ti začela odmikati kongregacijskemu skup-nemu obhajilu in shodom ter sestankom? Zakaj je pa tvoja tovarišica odklonila »Bogoljuba«? Zakaj ga pa ti tako malo

prebiraš? Zakaj pa nič več z veseljem ne prepevaš Marijinih popevcic? Zakaj ti tovarišija s članicami iz Mar. družbe ni več všeč? Ali za Marijo ni več prostora?

Braslovče. Pred svečnico so imeli fantje tridnevne duhovne vaje pod vodstvom misijonarja C. Demšarja iz Celja. Okoli 170 fantov je bilo pri vsakem govoru; na svečnico so imeli skupno sveto obhajilo. V sklepnem govoru jih je g. voditelj opozoril, naj se duhovne vaje ne skončajo s to skupno pobožnostjo, temveč naj se nadaljujejo na ta način, da to, kar so sklenili, tudi preneso v dejanje in življenje. — Sredi februarja je pa vodil g. D. Oberžan duhovne vaje za dekleta. Udeležba pri tej notranji obnovitvi je bila docela zadovoljiva, saj je prihajalo h govorom 270 deklet. Dva govora so pa imele tudi žene in matere. Ob sklepu (nedelja) je bila sv. maša z ljudskim pe-tjem. — Ta dan je bil sklican tudi de-kanijski tečaj KA za dekleta.

Omenjamo še, da je bilo na glavni praznik, 8. dec. 1940, sprejetih pri slo-vesnem shodu 11 kandidatk v Marijino družbo. Ostalim dekletom, ki še niso v

kongregaciji, velja naše vabilo: Pridružite se kot kandidatke in poskusite! Ne bo vam žal nikdar.

Iz Velike Polane (p. Črensovci). Pri nas smo se v verskem življenju opomogli, odkar so se dobra srca zavzela za zidavo nove cerkve. Poprej smo bili oddaljeni od hiše božje, kamor smo hodili k službi božji. Leta 1924. je bila dozidana in posvečena naša cerkev presv. Srca Jezusovega in l. 1925. smo dobili lastnega duhovnika. Prva skrb novega dušnega pastirja je bila, da je ustanovil dekleško in fantovsko Marijino družbo, pozneje

pa še za žene in tudi za može. Tako se je polagoma spremenilo duhovno lice naše župnije. Naša pota so obrnjena po Mariji k Jezusu. Nekaj jih je dozorelo za popolnejše samostansko (redovno) življenje; člani in članice, ki jih je božja Previdnost pripeljala v zakonski stan, so postali vzorni starši in vzgojitelji, zlasti skrbne matere. Zdaj imamo že drugega voditelja, ki si kakor prvi prizadeva za duhovni napredek Marijinih družb, da bi se po lepih zgledih ravnali tudi ostali farani.

Zakon se sklepa v nebesih ...

Kako je to razumeti? Če pomislimo, da Bog, vsemogočni in vsemodri Stvarnik, odkazuje vsaki bilki košček prsti, da določuje vsaki cvetki lep plašček in krasne pisane oblekce, da vsakemu otroku iz zбора nebeških angelov pošlje posebnega variha, bi bilo napačno in grešno, če bi kdo trdil, da je isti Bog nebrižen za človeka, ki se za celo življenje veže z izbrano osebo v zakonu. Vsakemu očetu je mnogo na tem, da se sin dobro oženi, da se hči srečno omoži. Bog pa, ki ljubi vsakega človeka brez primere bolj kot zemeljski oče svojega otroka, ve tudi, katere osebe se prav vjemajo in morejo imeti upanje za blagoslovljeno sožitje in srečno vzajemnost, če tega človeška slabost ne prepreči.

O povedani resnici je bil prepričan že Abrahamov služabnik Eliezer, kakor beremo v Sv. pismu stare zaveze. Gospodar mu je naročil, naj gre in izbere v deželi, kjer je imel Abraham znanca in sorodnike, za njegovega sina Izaka dobro nevesto. Eliezer je bil pameten mož, pa je prosil Boga, naj mu na kak način razodene, katero mladenko je na-

menil Izaku za nevesto. (1 Moz 24, 14.) Ravnal se je po izreku iz svetopisemske knjige pregovorov: »Hiša in bogastvo se od staršev dobi; umna žena pa samo od Gospoda«. (Preg 19, 14.)

Ta razodeti izrek še prav posebno dokazuje, kar smo na čelu tega sestavka zapisali, da se namreč »zakon sklepa v nebesih«.

Iz tega se pa naravno in dosledno izvaja nauk, ki bi ga morali uvaževati vsi kandidati in kandidatke zakonskega stanu, da je edino pametno in koristno, če se iščejo v Bogu in pri Bogu, in da dajejo srce in roko, ljubezen in telo le taki osebi, ki jim jo je Bog odločil in namenil.

Toda od sto in stotisočev mladih ljudi, ki se zaročajo vsako leto, koliko jih je, ki bi se ravnali po zgorajšnjem nasvetu?! Odgovorite sami! Zato se ni čuditi, če se zruši toliko zakonskih zvez v nesrečo, če nastanejo polomije navzlic vsem neštetim zagotovitvam in obljubam ljubezni in zvestobe, katerih so bila pred poroko usta prenapolnjena, seveda v

trenutku, ko je šlo za to, da se pohodi in potepta venec nedolžnosti.

Boga v srcu, preden skleneš zakonsko zvezo, pa bo Bog v srcu tvojem, ko boš okušal srečo in breme zakonskega jarma!

Ce hočeš danes nekaj takega storiti, kar bo na čast tvoji modrosti in previdnosti, pa v prospeh tvoji sreči, skleni, da boš od te ure dalje vse opustil, kar je proti božji volji, da boš torej le to storil, kar Bog hoče.

Varstvo zakona. Španija se vrača na krščansko pot tudi v zadevah zakona. Izšla je postavna naredba, da morejo španski katoličani skleniti zakon samo pred katoliškim duhovnikom, kakor vleva cerkveno zakonsko pravo. Civilni zakon je prepovedan, razen za osebe, ki niso krščene.

Z novo postavo, ki ureja zakonske zadeve, je objavljen tudi predpis, ki našteva stroge kazni za splav (nasilna odprava neškodnega zametka). Kazen zapora je določena za vse osebe, ki kakor koli sodelujejo pri tem zločinu. Ako vsled tega nastopi smrt matere, zadene zločinsko osebo dosmrtna ječa. — Zdravniki, ki k takemu zločinu pripomorejo, zgube tudi pravico, izvrševati zdravniško službo. — Vse zasebne klinike za porodništvo so odpravljene.

Ob zibki. Čez sto parov novoporočenih ženinov in nevest je bilo sprejetih pri sv. očetu meseca februarja. Papež Pij XII. jih je presrečno magovoril in posebno naglašal, da so starši verski odgovornostni otrok. Oče in mati sta prva in najbližja učitelja malega kristjana. Naloga staršev je zares duhovska, zato bi jih lahko imenovali »mašnike ob zibki«.

Spet kliče nas venčani maj!

*Spet kliče nas venčani maj
k Mariji v nadzemeljski raj;
cvetlice, dobrave si venčajo glave.
Raduje se polje in gaj.*

*Drevesa na ortu cveto,
po drevju pa ptički pojo;
Mariji Devici, nebeški Kraljici,
pozdrave in hvalo dajo.*

*Že šmarnice nežne cveto
in vrtnice venec pleto;
cvetočega maja se slava obhaja
Kraljici Mariji lepo.*

*Ko mesec Marijin brsti,
se s cvetjem oltar njen krasi;
častilec Marije pa venec ji vije,
se »Zdrava Marija« glasi.*

*Ko zarja zlati že goré,
zdihuje k Mariji srce:
Dobrotna Devica mi bôdi vodnica!
Ti varuj me, prosi za me.*

*Se sonce v zaton potopi,
večerni se zvon oglasi:
K Mariji vsi vdani spet molimo zbrani,
in petje ji v slavo doni.*

*Češčena Kraljica vsak čas! —
ponižno se dviga naš glas;
vse majniško cvetje, molitve in petje —
dobrotljivo sprejmi od nas!*

*Marija si milostna vsa,
to sládko nam upanje dá:
da ljubljena Mati nas hočeš peljati
v brezkončno veselje nebá.*

*Marija, ti upanje vse;
pri tebi so misli, željé.
Ljubezni iskrene nam roža ne zvene.
V nebesih oko te zazre.*

*Povsod se Marija časti,
ko maj nje lepoto slavi.
Za grešne sirote pa Mati dobrote
pred božjim prestolom kleči.*

*Le kliči nas venčani maj
k Mariji v nadzemeljski raj;
da večno veseli Mariji bi peli,
o Jezus to milost nam daj!*

* Znana majniška iz Riharjeve dobe, spopolnjena z novimi kiticami — Poelal Blaž Mavrel, St. Danijel pri Prevaljah.

Tudi to je potrebno

Ko prebiramo življenjepise svetnikov, vidimo, da se skoraj pri vsakem imenuje tudi duhovni voditelj, ki je dotičnega ljubljence božjega ali služabnico božjo navajal za popolnost in svetost. Varna pot do svetosti je v ponižnem izvrševanju navodil in nasvetov duhovnih vodnikov, ki se seve morajo ozirati tudi na posebne navdihe božje, katerih so deležne za popolnost se boreče duše, pa tudi na njih značaj.

O potrebi duhovnega vodstva so si edini vsi nabožni pisatelji, ki navadno navajajo v potrditev svoje zahteve dogodek iz življenja sv. Pavla. Njega samega je spreobrnil Kristus; toda svojih začetnih nauk mu ni podal sam, temveč ga je poslal k duhovniku Ananiju: »... in povedalo se ti bo, kaj ti je treba storiti.« Šele pozneje, v puščavi, se mu je Kristus popolnoma razodel in ga poučil.

Izredni duhovni voditelji so svoj čas živeli zlasti v egiptski puščavi. Okoli skušenih starejših puščavnikov so se zbirali mlajši, ki je v njih gorela želja po svetosti. Sv. Benedikt strogo zahteval od svojih duhovnih sinov, da vse delajo z dovoljenjem in s pomočjo molitve duhovnega voditelja, »kajti, kar se stori brez dovoljenja duhovnega očeta, se smatra za prevzetnost in baharijo, ne pa zaslugo.« Sv. Vincencij Pavelski je bil slepo pokoren svojemu spovedniku in svojemu škofu bodi glede svojega duhovnega življenja bodi glede vodstva svojega reda.

Tako vodi Bog svoje izvoljene po svojih namestnikih, dasi sam učinkovito vpliva na duše, jim navdihuje svete misli in vzbuja pobožna čustva ter jih bodri k dejanjem ljubezni.

Dobre duše se tudi med svetom duhovnih vodnikov rade oklepajo že zastonj tega, da bi bile deležne zaslužnja, ki je v pokorščini. Premnogokrat jih k temu nagiblje negotovost in dvom, če prav živijo, pa tudi zato, da se zavarujejo proti raznim prevaram.

V dokaz naj služi zgled sv. Frančiške Santalske.

Frančiška je imela res pobožne starše. Pobožnost je nekako srkala že z mlekom. Lepo je zato napredovala v duhovnem življenju. Ko je premagala glavno skušnjavo, ki jo je hotela zvabiti na pot uživanja in v zakon z drugovercem, se je poročila z ženinom, ki je postal kot soprog opora njenega hrepenenja po svetosti. Odlikovala se je zlasti v ljubezni do bližnjega, tako da je revežem razdala vse, kar ji je le bilo razpoložljivega. Mnogo je molila in se pokorila. Napredovala je v duhovnem življenju tako, da je Bog z ozirom na njeno močno vero in svetost storil več čudežev. Pa sv. Frančiška se je do te stopnje svetosti povzpela brez duhovnega vodnika. O duhovnem vodstvu doslej še sploh slišala nič ni. Vse dobro je raslo le iz mladostne vzgoje, iz njenih pogostnih in dolgih molitev, ki so bile podprte s pokoro, ter iz duhovnega branja.

Pozneje, ko je bila že vdova, je med neko pobožno vajo živo začutila potrebo po posebnem vodniku na poti popolnosti. To hrepenenje je z veliko gorečnostjo izražala v vsaki molitvi, dasi nikoli ni slišala kaj posebnega o duhovnem vodstvu. Takole je o tem pozneje pisala neki redovnici:

»Hrepenela sem po nečem, česar še poznala nisem. Kajti, čeprav so me vzgajale čednostne osebe, vendar nikoli nisem slišala o kakem duhovnem vodniku, dušnem svetovalcu, enako ne, kar bi bilo temu podobno. Toda Bog je v mojem srcu to željo močno razvnel. Tako stanovitno je bilo v meni navdahnjenje, naj iščem takega vodnika, da sem za pravo vodstvo prosila z nekim poudarkom in z nekim zadovoljstvom, ki mu ni primere. Govorila sem k Bogu, kot bi ga videla s telesnimi očmi. Trdno upanje, da bom uslišana, mi je dala vero in hrepenenje. Opozarjala sem Boga, kako nepreklicna je njegova beseda, s katero je obljubil, da ne bo dal kamnatistemu, ki ga prosi kruha, in da bo od-

prl vrata tistemu, ki trka na njegovo usmiljenje.

Sla sem sama na sprehod in sem kot v zamaknjenju govorila svojemu Gospodu: »O moj Bog! Rotim te pri resničnosti in trdnosti tvojih obljub, da mi daš poslanca, ki me bo duhovno vodil; takega, ki je v resnici svet in tvoj služabnik, da me bo učil tvoje volje in vsega, kar od mene zahtevaš. Jaz pa ti obljubljam in prisegam pred tvojim obličjem, da bom storila vse, kar mi bo v tvojem imenu naložil.« Skratka: govorila sem mu, kar si more misliti srce, prepolno bolesti in razgibano po velikem koprnenju. Vse to sem govorila svojemu Gospodu, da bi bil naklonjen moji prošnji. Medtem sem mu pa stalno ponavljala obljubo, da hočem svetega vodnika slepo slušati.«

V ta namen se je sv. Frančiška tudi postila, zatajevala, dajala miloščino; hkrati je naprosila dobre vdove in sirote, da so z njo molile in prinašale Bogu žrtve.

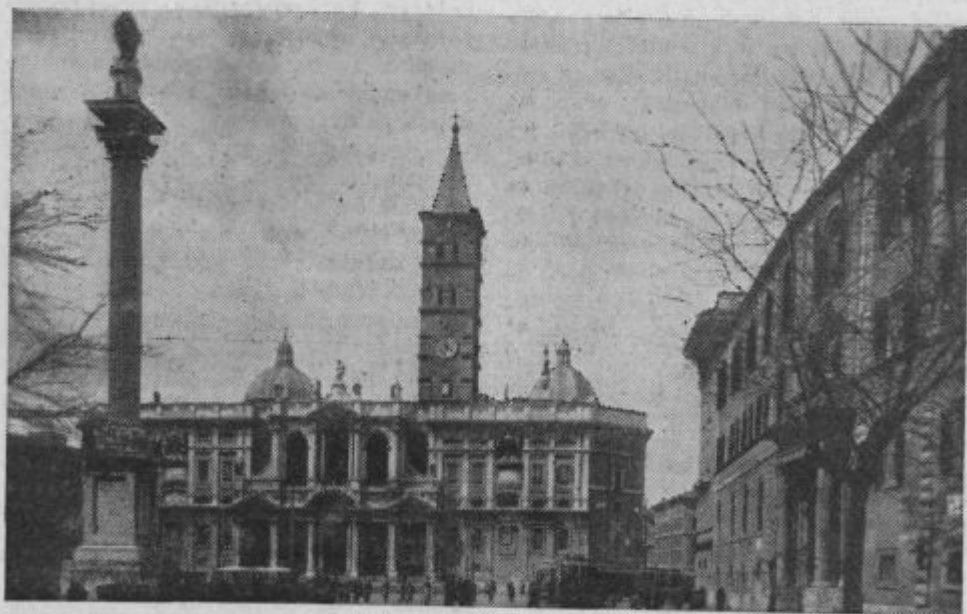
Na nekem sprehodu je ob pobočju hriba zapazila duhovnika. Zazdelo se ji je, da sliši glas: »Ta je od Boga določen vodnik; njemu zaupaj svojo vest.« Fran-

čiška si je poteze tega duhovnika globoko vtisnila v spomin. Odslej je bila potolažena in prepričana, da vodnika dobi.

Ko je imel sv. Frančišek Saleški l. 1604 v Dijonu postne govore, je oče sv. Frančiške povabil hčer domov, da bi slišala svetega in slovitega govornika. Sv. Frančiška se je vabilu odzvala. Ko je stopila v cerkev in je na prižnici zagledala sv. Frančiška Saleškega, jo je prevzelo; saj je prav tega duhovnika videla v prikazni ob pobočju omenjenega hriba. Tako je Frančiška spoznala osebo, ki naj jo duhovno vodi. Njemu je pomagala ustanoviti red, ki ga je imel v načrtu.

Iz tega lahko spoznamo, kolikega pomena je v prizadevanju za popolnost izbira svetega duhovnega vodnika, če sam Bog čudežno poseže v tok življenja in nakloni duši pravega angela varuha v človeški podobi.

Pravi dušni vodnik je gotovo velik dar božji, in duša, ki dobi vzornega vodnika, je deležna izredne milosti. Treba pa je za tako milost Boga prositi. Ni namreč vsak dober duhovnik že dober

Bazilika Marije Snežne v Rimu.

duhovni vodnik. Od njega se zahteva, da se mora odlikovati — po mnenju sv. Terezije velike, v učenosti in svetosti in modrosti. Takih pa ni mnogo. Kakšen dar je dober dušni vodnik, ve le tista duša, ki ji je Bog ta dar naklonil. Taka duša kar vidno napreduje v popolnosti.

Misli, ki smo jih razvili, nas zopet prepričujejo, kako prav in potrebno je,

da molimo za dobre in svete duhovnike, ki bodo zmožni takega vodstva. Prav tako pa potrebujejo milosti razsvetljenja in krepke volje vsi, ki so se odtrgali v svojih življenjskih razmerah od grešnega sveta in hočejo nadaljevati pot kreposti, pot k popolnosti, da se bo večalo število svetniških služabnikov in služabnic božjih.

P. Rafael Ašič. S. O. Cist.

Marija, naše upanje

*Šumljal bo potoček
sred cvetnih planjav,
pozvanjal bo slavček
iz tihih dobrav:
in Ti kraljevala
mogočna in zala
po cerkvicah boš;
in narod Ti nosil
pomladnih bo rož,*

*in varstva bo prosil
mladenič in mož.
Prosilo bo vroče
dekle Te cvetoče,
in starka molila
in žena bo mlada:
Ti naša rešitev
in sladka si nada!*

Fr. Neubauer.

Baragov kotiček

Svetniški vzorí lastne krvi.

Spomenik velikemu misijonskemu škofu Baragu bodo postavili tudi pri Mariji Pomagaj v Lemontu (Illinois, Sev. Amerika), kjer imajo osrednjo misijonsko postajo slovenski frančiškani. List »Ave Maria«, ki ga urejajo sami, sporoča, da imajo že nabranih 425 dolarjev za spomenik. Dobrotnik Mr. Šetina iz Jolieta je sam daroval 100 dolarjev v ta namen.

Spomenik bo stal na vrtičku ob lurski kapeli. Upajo, da bo med vsemi Baragovimi spomeniki, kolikor jih je v Ameriki, ta — najlepši. Ves vrtiček bo nekako povzet v skupino spomenika. Nasajenih bo še nekaj novih dreves in grmičev. Pot skozi vrtiček bo imela ob straneh napise vseh krajev, kjer koli je † Friderik Baraga hodil in misijonaril.

BARAGOVE PRIMERE O POTREBI MOLITVE.

»Zemlja se razsuši in postane nerodovitna, če dolgo ni dežja; tako tudi duša neha roditi dobra dela, če začne kristjan opuščati molitev ali pa če moli samo z usti, ne da bi srce za to kaj vedelo.«

*

»Kristjan brez molitve je kakor vojak brez orožja, izpostavljen vsem sovražnim napadom; kako brž bo tak vojak premagan! Ne izgovarjaj se, da ne utegneš moliti. Molitev je tvoja velika dolžnost.«

Friderik Baraga.

Najlepši biser

»Zdaj pa ostamejo vera, upanje, ljubezen, to troje; največja med temi pa je ljubezen.« (1 Kor 13, 13.) Ker to resnico dostikrat slišimo, gre morda mimo nas, kakor bi ne bilo nič posebnega. Toda, ali ne veste, da ima ljubezen do Boga, če je popolna, tako moč, da nas v trenutku opraviči, očisti celo smrtnih grehov, še preden smo se jih skesano obtožili pri spovedi. Prav tako moč ima kakor popolno kesanje, saj popolnega kesanja brez popolne ljubezni biti ne more.

Toda katero ljubezen imenujemo popolno? Tisto, s katero ljubimo Boga zaradi njega samega in nad vse. Kako pa naj to razložimo?

Cujte prigodbo: Tam doli na trgu v Aleksandriji je svoj čas nastopila žena, ki je v eni roki vihtela baklo, z drugo pa držala vrč vode. Ko so jo spraševali, kaj hoče, je odgovorila: Z baklo bi hotela sežgati nebesa, z vodo pa pogasiti pekel, zato da bi poslej nihče več Boga ne ljubil zastran plačila, ki ga pričakuje v nebesih, pa tudi ne iz strahu pred kaznijo v peklu, marveč zastran njega (Boga) samega.

To je najvišja, najpopolnejša ljubezen, če ljubimo Boga zastran njegove neskončne popolnosti nad vse.

Pa tudi to je resnična in zaslužna ljubezen — dasi nepopolna —, če odgovarjam z iskrenim srcem na vprašanje: »Kaj bom povrnil Gospodu za vse, kar mi je storil?« —: Ljubil ga bom nad vse, ker me je ustvaril in obdaril z dobrotami, ker me je odrešil, posvetil in namenil za večno zveličanje.

Pri tem pa ne pozabiti, da se pristnost ljubezni izpriča z dejanji. Čustvo ljubezni ni bistveno. Zanesljivo znamenje pristne ljubezni imamo v besedi Go-

spodovi: »Kdor moje zapovedi spolnjuje, ta je, ki me ljubi.«

Primeri.

Komu miso znane grozote in brezbožna dejanja za časa francoske preukcije! Med neštetimi ogabnimi grehotami je najdrznejše in najnesramnejše ono početje, ki so z njim revolucionarji oskrunili neko svetišče. L. 1793 n. pr. so opletili in oropali častitljivo Marijino cerkev v Parizu, razdejali svetniške podobe, na oltar pa postavili razuzdano ženšče, pa so ji kakor boginji norčevaje zažigali kadilo in jo opevali z nesramnimi kvantami. Hiša božja je bila oskrunjena in spremenjena v satanovo bivališče.

Nekaj podobnega se zgodi, kadar človek s smrtnim grehom potanta in uniči posvečujočo milost. Pri svetem krstu je človek posvečen v tempelj Svetega Duha, ki se naseli v njegovo srce. Posvečujoča milost stori, da je duša tisočkrat lepša in veličastnejša kot je bil Salomonov tempelj v vsem svojem sijaju in veličastvu. Sveti Duh prebiva v templju človeškega telesa in ga okraši s čudovitimi darovi. Sveta vera sveti v njem kot sijajno sonce, upanje postavi krepke opornike, ljubezen je veliki oltar v slavnostnem okrasju; svete misli in molitve so prijeten vonj kadila, ki dušo prežema; dobri sklepi in pobožni nameni pojejo Bogu dopadljive pesmi; zvomovi krščanskih pogovorov in dobrih del in lepih zgledov naznanjajo in razglašajo božjo službo, ki jo opravlja Sveti Duh v tem svetišču.

Taka svetišča Sv. Duha so vsi krščeni otroci okrog tebe, ki se še nikdar niso smrtno pregrešili; taka svetišča so vsi kristjani, ki so v zakramentu sv. pokore oprali svoje duše in so se s kesa-

njem in odvezo očistili ter rešili nesreče smrtnih grehov.

Toda prekucuhi iz pekla in hudobnega sveta so stalno na preži, in gledajo, kje bi mogli izropati ta svetišča, te cerkve in cerkvice Svetega Duha ter jih spremeniti v gnusobna grobišča. En sam smrtni greh — in veličastna božja stav-

ba je razrušena in Duh božji se mora žalostno umakniti.

Vso to nesrečo pa lahko preprečiš s stalno ljubeznijo do Boga, s spolnjevanjem božje volje; pa tudi druge lahko rešuješ, če jih z molitvijo, z besedo in lepim zgledom odvrtaš od smrtnega greha.

Viktor Zorman:

Mati Mariča

(Socialna zgodba z naših livad. — Dalje.)

5.

Šele okrog osmih si je Mariča malo oddahnila. Prej je imela ves čas dela, da se še za minuto ni mogla spočiti. Že navsezgodaj je poklicala fante, da so šli po gobe in lisičke. Nato je morala iti mlest, potem pa kuhat in spraviti dekleta pokoncu. Mati je šla k maši. — Mariča hoče, da Pragarjevo družino vsak dan vsaj eden zastopa v cerkvi. — Ko so prišli fantje domov, so zajtrkovali, nato pa odšli vsi z materjo vred po borovnice. Mariča je morala pa še v hlevu vardevati, pomiti, oprati, razrezati gobe za sušenje in oskrbeti tudi Davida.

David je med tem spet zaspal in Mariča je še malo posedela ob njem. Zdaj šele je s kolci šla v Mlinarjev zelnik. Mlinarica sama ga ne utegne opleti, pa je zato naprosila Pragarico. Mariči je pa to kajpada všeč; saj pleve, kadar more, in Mlinarica ji pač tudi tega ne bo ostala dolžna. O, ko bi bilo več Mlinaric, si misli Mariča, bi pa tudi Drobiško in Krajcarja laže prenašala. Mariča si ne upa misliti, kaj bi bilo proti koncu junija, ko bi jim Mlinarica ne bila pomagala. Kar po pol mernika pšena je prinesla. In kruha so dobili otroci, kadar koli so se okrog mlina sukali. Tudi Mlinar zanj ni bil grd. Deset kil moke ji je dal na vrh, ko je nekoč Andrejka poslala, naj ji prinese pol kile moke, da bo za štrukeljce ali sok. Saj sicer bi bilo pa čez vse hudo. Otroci bi morali pač berati. Doma bi jih ne mogla poslušati, ko je vsake pol ure kdo prosil za kruh, imela pa dostikrat niti drobtinice ni. De-

lati razen Andrejka ne morejo veliko, ko so še prešibki. V dnino jih nikamor ne marajo. Za Pavla je mislila, da bo šel na gore, a se je zdel sestri še Peter premajhen. Mati in Andrejko sta pač hodila k Mlinarju pomagat pri spravljanju sena, a to dolgo ni bilo, ko sta imela tudi doma s senom dosti opraviti, čeprav ga ni veliko. Kositi nobeden ni mogel in tako je mati večino travnika — požela. Ljudje so se ji malo smejali, pomagat pa ni bilo nikogar.

Hudo je bilo, hudo, a zdaj je minilo. Zdaj so jo otroci rešili iz največje zadrege. Gobe nabirajo in borovnice. Vsak dan naberejo borovnic za več kot poln mernik. In tudi gob nekatere dni kar začuda prinesejo, če ne drugih, vsaj lisičke, da jih pripravi za kosilo. Borovnice pa peljeta mati in Andrejko vsak teden dvakrat v Kranj, a jih prodajata tudi spotoma, tako da včasih že v Šenčurju obrneta. Nekaj pa jih dajo tudi k Mlinarju ali kam drugam, kjer nimajo otrok, da bi jih nabirali. Drage borovnice niso, a takile otroci nikjer ne bi toliko zaslužili. Več kot polovico jim ostane, ko se pa večinoma kar v gozdu prežive. Zdaj ne bo več hudega, ker krompirja bodo, kakor kaže, precej pridelali, ječmena je tudi bilo nekaj, le mleka kaka dva meseca ne bo doma. Jeseni se bodo morali lotiti pa copat, ki jih na zimo ljudje radi kupujejo. Dokler bo v gozdu kaj, bodo seveda hodili v gozd. Toliko bi Mariča na vso moč rada prihranila, da bi mogla Andreju napraviti novo obleko. Saj je

zdaj že čisto dogovorjeno, da bo šel jeseni v Škofove zavode...

Dva kraja je Mariča oplela, nanosila plevel na kolca in ga peljala domov, da bo za kravo. Druga zdaj nima, da bi ji pokladala, ko bo sena in slame še za zimo premalo. Bajtarski kravi mora pač vse tekiniti. In tako mora Pražarjevi kravi dišati plevel prav tako ali pa še bolj kot Adamovčevim na primer otrobi ali mekine, je mislila Mariča, ko je vlekla svoja kolca mimo Adamovca.

Spotoma se je Mariča oglasila tudi pri Žagarjevi Lenki. Tej se je pač godilo še slabše kot Mariči. Stara je bila in vsa nadložna pa sama v svoji bajti. Saj je imela sina, a ni bil kaj prida že pred vojsko ne. Nagajal ji je in kradel ter jo celo pretepal. A Lenka ga je kljub temu imela na vso moč rada. Po vse noči je prečula in ga čakala ter imela zanj vedno v peči pripravljeno večerjo, če bi se le kdaj spozabil in se vrnil še pred dnem. Ko se je začela vojska, je moral noter

in od takrat ni nobenega glasu več od njega. Lenka je jokala, da se ji je skoraj zmešalo. Tri leta ga je hodila čakati, a pričakala ga ni. Nazadnje se je nekoliko utolažila in spet z vso mujo začela obdelovati edino njivo, ki je medtem postala precej zapuščena. Pa ni dolgo zdržala. Na nogah so se ji odprle rane, tako da je le s težavo hodila in si vsakokrat še skuhati ni mogla. Njivo in vrt, ki ga je bilo okrog bajte več kot pri kakem gruntarju, je dala Drobižu v najem, da si je vsaj s tem malo pomagala. Pa župan ji je tudi dajal nekaj vsak mesec. A trpele je kljub temu veliko. Saj ni imela nikogar, ki bi ji bil kaj dosti postregel ali jo vsaj očedil. Drobiška je pač večkrat hodila k njej, a pomagala ji ni veliko. Pregovarjala jo je, naj njemo hčer vzame k sebi in bajto nanjo prepíše, če hoče, da ji bo že pred smrtjo kakor v nebesih.

»Oh, Mariča, tako sem te že težko čakala! Posteljo mi malo porahljaj, če utegneš. Ti jo znaš,« je prosila Lenka.

Pogled na Ljubljano (cerkev sv. Jožefa, sv. Srca J., sv. Petra) z Glogovca.

In Mariča se ni dala prositi. Prerahljala ji je plevnico in ji oprala nič kaj prijetno dišeče obvezilnice.

»Kako ti bom povrnila,« je bila hvalježna Lenka; malo da ni jokala.

»Kakšen očenaš zmolite kdaj zame, saj boljšega bi mi ne mogli dati,« je odgovorjela Mariča in rekla, da ji bo opoldne po kakšnem otroku poslala nekaj mleka in borovnic, če ji je prav.

»Prav mi bo, pa še kako,« se je veselila starka borovnic, ki jih je tako rada zobala, pa sama ni mogla ponje. »Pa mati naj tudi kaj pridejo. In Andrejko, da bi mi kaj bral, ko sama ne znam,« je prosila in bila nato res iz srca vesela, ko ji je Mariča zaupala, da bo šel Andrejko jeseni v Škofove zavode.

»Ta bo gotovo za gospoda, ko je tako priden. Kako rada bi njegovo novo mašo učakala. Skoraj tako vesela bi bila, kot če bi se mi fant vrnil,« je hlipala Lenka, da bi bile tudi Mariči kmalu solze prišle v oči, nekoliko od veselja zaradi Andrejka, ki bo šel v šolo, nekoliko pa zaradi negotovosti, kaj bo z njim in z drugimi, pa zaradi Lenkine nesreče.

Mariča je Lenki še pometla, nato pa pograbila kolca in hitela brž domov, ker

je šlo že na poldne; pa jo je koj za Lenkino bajto prestregla Drobiška.

»Kaj ti bo Lenka bajto dala, da ji tako strežeš,« jo je zbodla.

»Saj bi je bila potrebna, ko imam svojo skoraj na cesti,« je mirno odgovorila Mariča, čeprav je sprva kar zavrelo v njej.

»Seveda, tebi tako ni nobena stvar všeč. Zadnjič si pravila, da bi šla rada na gore, pa si še danes na Vrbici.«

»Ne morem pomagati, ko ima pa sestra drugih ljudi dovolj,« je čez čas rekla Mariča, čeprav je prej že usta odprla, da bi vprašala Drobiško, ali je morebiti Lenka enkrat za vselej bajto odrekla, ko je tako natak njena.

»Na gorah ti ne diši, kaj?! Gori je treba preveč migati. Seveda z rokami, ne z jezikom, ker je premalo bajt in se ne da dosti opravljati.«

Mariča jo je zaničljivo pogledala in potegnila kolca za seboj. Pa ji je bilo žal za tisti pogled in je skušala biti prijazna:

»Kaj te je spet kdo razjezil?« A Drobiška je vpila za njo, da jo bo že še mimila prevzetnost in da jih ima še devet za seboj, ki pač ne bodo kaj prida.

Mariča je kar nehote začela premišljevat in zbirati besede, ki jih bo na-

»Za šmarnični oltar jih bom natrgal.«

povedala Drobiški, kadar se speť prikaže čez njen prag. Ko pa se je približala domu in opazila v znamenju križ, se je spomnila Kristusovega trpljenja in zdihnila k njemu, naj ji prežene te čudne misli. »Pa tudi slabo voljo mi preženi, o Bog, da se je ne bodo od mene nalezli še otroci,« je prosila Mariča in se potrudila, da postane bolj vedra. Peti je začela. In je pela ves čas, ko je molzla in pokladala kravi, pa tudi potem, ko je oskrbela Davida in podkurila v peči. Ravno je pristavila k ognju lisičke, ko so se otroci vsi veseli vrnili iz gozda.

»Pomislite, mama«, je hitel Peter, »Marjetka je gobo dobila. Dobro je poznala, katera je prava.« Takoj za njim je pritekla Marjetka z gobo v rokah in se smejala, da je bilo kaj. In povedati je morala mami kajpada tudi, kako pridno je nabirala borovnice. Da jih je nabrala tak piskrček, ki pol litra drži, dvakrat skoraj čisto do roba. In da jih bo po cel mernik nabrala, sama in vsak dan, ko bo velika, in da jih bo prodala in mami kupila veliko veliko hišo, je pravila tako na hitro, da ji je mama komaj mogla sproti pritrdjevati. A tudi Anka ni hotela zaostajati. Ko pa jo je pohvalila še mati, ki je imela Anko najrajši, najbrž zaradi tega, ker je imela njeno ime, se je morala tudi Francka malo pobahati.

»Ste že pridne,« se jih je otepala Mariča, »a morate biti vsak dan bolj pridne. Zdaj pojdite pa pred hišo in k hlevu in gobe obrnite, da se bodo še na drugo stran posušile. Peter in Pavel bosta kravo napojila, Andrejko naj mi pa drvâ prinese,« je ukazovala. Otroci so takoj poslušali, ker so bili vajeni ubogati na prvo besedo, le Marjetka se je nekaj kujala. A Mariča se je zavedala, da je otroka že majhnega treba vaditi pokorščine, in je zato Marjetki zapretila, da bo brez južine, če ne gre kar hitro. To je tudi Marjetki zaleгло.

Mati pa je počivala. »Hrbet moram malo poravnati,« je pravila in sedla v veži na prag. »Nič kaj prav se ne počutim.«

Seveda, trudna je, si je mislila Mariča, saj mora veliko delati, ima jih pa tudi že petinšestdeset. In zahvalila se je

Bogu, da ji je vsaj taščo pustil v pomoč. Kar sram jo je bilo pred Bogom in pred materjo, ko se je spomnila, da včasih z njo ni bila dosti prijazna in da je včasih rada premišljevala, kako lepo bi bilo, ko bi bila v bajti sama z Janezom, brez stare. Sortala sicer matere nikoli ni, bolj postrani jo je pa večkrat gledala. Ko pa je bilo otrok več in več in je Mariča videla, koliko ji tašča zaleže, jo je vzbujala kot svojo mater. Sem pa tja sta se pač tudi potem še sporekli, a delj kot do večera ni bilo nikoli oblačno.

»Skoraj bi bila pozabila,« se je spomnila Mariča in brž poklicala Petra, naj nese v žagarjevo bajto mleko in nekaj borovnic. »Pa vas je tudi vabila,« je povedala materi.

»Grem pa kar zdaj,« se je ponudila, vzela borovnice in mleko ter počasi odzdrasla po vasi.

Andrejko je medtem povedal, kako je bila mati v gozdu bolna. »Čisto blede so bili in strašno jih je moralo boleti, ko so kar stokali in se tresli,« je pravil. Mariča se je ustrašila. Pa menda vendarle ne bo umrla, se je zganila in se spet pokesala, da ji je včasih že skoraj smrt želela. Brž je poslala Andrejka v prodajalno po malo riža, da ga bo na mleku skuhala za mater, ki je imela mlečni riž rada, da bi smrt snedla na njem.

Ravno lisičke je stresla v skledo, ko se je vrnila mati od Lenčke. Sapo je imela zelo težko. Takoj za njo pa je stopila v vežo Drobiška in z njo neki tujec.

»Sem radovedna, Mariča, kaj neki boš danes rekla, ko si tako dobra in pobožna. Tale gospod pa o našem župniku marsikaj zanimivega ve povedati. Iz tište župnije je doma, kjer je bil župnik prej za kaplana.«

»Kaj prida ne more biti, če nima drugega dela, kakor da gospode okrog raznaša in opravlja,« je odvrnila Mariča in se le za hip ozrla na tujca, potem pa stresla v skledico še riž, ga potresla s cimetom in ponudila materi. Ta ga je veselo sprejela in šla v delavnico, da bi imela mir pri jedi. Tujec je pa medtem razkladal, da ne hodi brez dela po svetu, ampak da prodaja »neke knjige, ki jih mora vsaka hiša imeti in brati, širiti,

kajti skrajni čas je že; spreobrnite se, pripravite se, sodni dan je pred nami, skrajni čas je ...»

»Kako pa, da potem gospoda obirate, kot pravi Drobiška, če bi nas radi poboljšali. Saj morajo gospodje tudi posebno za to skrbeti,« je Mariča nezaupno pogledala knjižico, ki ji jo je ponujal. »Saj je blizu župnišča. Andrejko, kar h gospodu župniku skoči in vprašaj, ali naj kupim tole ali ne, ker se spominim, da so enkrat na prižnici svarili ...»

»Župnik bo seveda rekel, da jo kupite,« je zagotavljal tujec v upanju, da Andrejko ne bo ubogal.

»Kaj sem pa rekla,« je Mariča pogledala Andrejka, ki je takoj stekel. Tujec se je v zadregi prestopal. Ni pričakoval, da bo maletel na kaj takega. Delal se je, kot da gre pred bajto čakati, kdaj se vrne Andrejko od gospoda. Ko pa je bil zunaj, jo je urno naprej pobral.

Drobiška je medtem v veži začela pripovedovati, kaj vse je tujec razkladal o gospodu. Pa ji je Mariča takoj v začetku povedala, da je obrekovanje greh in da pod svojo streho ne pusti kaj takega. Ker Drobiška le ni nehala, je Mariča udarila ob mizo in rekla, naj s tem kar neha. Otroci so preplašeni odložili žlice. Tako hude mame niso še videli. Tudi Drobiška se je kar nekako preplašena umaknila proti vratom in začela tujca klicati za pričo. Ker se ni oglasil, je stopila pred bajto pogledat, kje je. A Mariča je zaloputnila za njo vrata in jih zapahnila. Drobiška je zunaj vpila, da Mariče ni več treba k Drobižu in tudi njenih pamžev ne, a ko iz bajte ni bilo odziva, je utihnila in šla.

»Mama, odprite,« je čez čas potrkal Andrejko.

»Kaj so rekli?« je odpirala Mariča.

»Prav, Mariča, da si poslala pome,« je stopil župnik v vežo, šel naravnost pred peč in knjižico vrgel na žerjavico. »Kje pa je?« je z očmi iskal tujca.

»Kaj ga ni zunaj? Kje pa je Drobiška?«

»Zunaj ni nikogar. Najbrž mu je postalo prevroče, ko ste poslali pome. Seveda! Saj sam ve, da so knjižice krivoverske. Takih ne smete nikoli kupiti in brati tudi ne. Če uči knjiga pravo vero, ima spredaj vedno škofovo potrdilo. Kak molitvenik mi prinesi,« je velel gospod, da je v njem pokazal škofovo dovoljenje za natis.

»Kje imate pa mater?«

Mariča mu je odprla v delavnico. Mati je slonela na postelji, zraven nje je na odeji ležala žlica in prazna skodelica. Mariča se je tako prestrašila, da je obledela kot zid.

»Saj sem vas že klicala, pa ste bili v veži ves čas tako glasni, da me niste slišali,« je mati spregovorila komaj slišno. »Zdi se mi, da bom šla za Janezom. Kaj, ko bi me prevedeli,« je prosila.

»Kaj pa vam je?«

»Saj sama ne vem. Kar duši me.«

Župnik je res sedel zraven postelje in jo spovedal. Domači so medtem v veži molili rožni venec. Ko je župnik odšel po Sveto popotnico v cerkev, so se preselili v delavnico in molili naprej. Le Mariča je skočila do Mlinarice, da ji posodi prte in pomaga pripraviti, preden se vrnejo gospod z Bogom. Saj se pri Mlinarju ni veliko zamudila, komaj tri minute, a ko je primesla prte, mati že ni več dihala ...

Slovenski pregovori o nadlogi

Nadloga nadlogo trpi.

Nadloga skuša prijatelje.

Kdor pomaga drugim iz nadlog, mu rad pomaga tudi Bog.

Kdor staršev ne uboga, ga tepe nadloga.

Nadloge so povsod, kjer koli je človeški rod.

Najprej sebi pomagaj iz nadlog, potem drugim naokrog.

Redki so prijatelji v nadlogi.

Revi je nadloga sestra.

Tudi nadloga je od Boga.

Zemlja odozame vse nadloge.

Žalost je nadloga, ki srce topi.

J. Šašelj.

Carstvo brezbožnikov

Spisal P. Croidys. Prevedel Fr. G. (II. del, dalje.)

XII. poglavje.

Ure največjega obupa so včasih najlepše.

V zeleni in blede zarji so se stotnije konjenice pomikale okoli Balte kakor velikanska mreža, ki se nje zanke, narejene iz ljudi, polagoma zadržujejo. Med pridušenim korakom konj se je bližalo vojaštvo.

Na obrazih vojakov je vtisnjen gra-bežljiv izraz divjosti in zvijačnosti. Ker jih je dolga in težavna nočna ježa utrudila, jim štrle kosti na licih še bolj ostro, so jim poteze še trše, oči še bolj ne-usmiljene.

»Vsa vas je moja!«

Zjutraj, ko je bilo še temno, so jim na postaji v Jaski rekli:

»Tista vas, ki jo vidite tam na rav-nini, razsvetljemo od ugašajočih požarov, je Balta, ki se je včeraj uprla s tem, da je zažgala svoj žitni pridelek in umo-rila dva tovariša boljševika. Ko bo dano povelje, da se vržete nadnjo, pokoljite kmete in zažgite izbe!

Obet pokolja in ropa je veselila nji-hova tatarska srca. Znova bo šlo po star-em geslu: »Z ognjem in mečem!«

Baltski kmetje so videli odražati se na rdečkastem jutrnjem obzorju premi-kajoče se nedoločene gmote, ki so jih počasi obkoljevale.

V isti meri, kakor so se polagoma bližale, se je pola-ščala zbežanost njihovih src.

Edina stran, kamor se je bilo mogoče umakniti, je bila dnjestrska. Toda vsi, ki so hiteli tja, so ugotavljali, da so — na žalost — že drugi pred njimi pobegnili v čol-nih. Še eden ni bil več pri-vezan pri bregu! Celo motor-ka je zginila. Obupani so se vračali v vas.

Mnogo se jih je zbralo v cerkvi, ko niso vedeli, kam naj beže. Na oltarju ni bilo več ne križa ne tabernaklja. Vendar je tu Kristus tako dolgo prebival. Če že naj bodo pobiti, je bolje, da so pobiti v cerkvi, ker so tu bili bliže nebu. Pokleknili so na slamo, na govno, ki so ga pustili vojaški konji, in na glas molili. S solzami so se obračali proti nebu in prosili udeža.

Nekateri kmetje so imeli orožje in bili razpostavljeni po jarkih, ki so jih naredili ponoči pred vasjo; roke so

nastavili na pečeline in bili pripravljeni za strel. Ure in ure so snažili puške in pregledovali zabojske patron.

Toda Fedor je pravkar dal povelje, naj ne streljajo.

Godrnjali so:

»Kaj ne? Ali se bomo dali pobiti brez odpora?«

»Kaj če poginemo! Bili se bomo!«

»Fedor,« je rekel Aleksej, »rdeči prihajajo v strelno daljo, treba je začeti streljati!«

»Ne!« je odgovoril, »Na noben način ne streljati!«

Kaj je tedaj upal?

Za seboj je Fedor slišal dvigati se nerazločno vpitje in srce se mu je stiskalo. Zdelo se je, da so na krovu ladje, ki se potaplja. Zdaj pa zdaj so se po izbah pojavljali prizori obupa, kriki tegobe, presunljivi klici po življenju, kratki in bliskoviti prividi smrti. Domišljija mu je znova preživljala te okrutne prizore in nad njimi je plavalo blede in resno obličje Nataše. Prekrižanih rok, z glavno sklonjeno na prsih, si je ponavljal besedo svetih knjig: »Bolje je, da en sam človek umrje, da reši vse druge.«

Z Balto bodo naredili, kakor so v neskončni sovjetski Rusiji delali z vsako drugo uporno vasjo.

Boljševiki zmihejo beli madež z ran in vse bo končano.

Ruski komunisti so videli v človeku samo snov in gmoto; moral se je pokoriti. Gorje tistemu, ki bi se ne maral voljno ukloniti nalogi, ki mu je bila naložena. Zlomili so ga, kakor vržeš med staro železo kos stroja, ki se zatika v celoto. Človek nima duše, tako so odločili boljševiki; tako imenovano razmišljanje o Bogu je po njih brezbožni sodbi otročarija, ki so jo iznašli duhovniki; samo človek ima stvarilno moč, toda s pogojem, da je njegova moč urejena in v službi komunizma. Uporni Balti je torej preostajalo samo še sprejeti svojo usodo in zginiti. Kmalu ne bo o njej drugega kakor kup pepela na ravnini, pepela, ki se ga kaj hitro loti veter, da ga raznese. In zemlja bo rodila žito tam, kjer so bili ljudje.

Fedor si ne dela nobene utvare o tem, kar je bilo neizbežno. Tudi tisti ne, ki so bili v jarkih. Morda so na znotraj obžalovali, da so zavpili k upor; toda na njihovem obrazu se ni kazala najmanjša slabost. Njih pogledi so bili mirni, mrzli, zenice povečane v pričakovanju nevarnosti, kakor v času, ko so se bili v vrstah belega Denikina. Z žarečo ostrino v očeh so ogledovali sovražnika, ki se je pravkar nehal bližati. Kaj je čakal?

*

Konjica zato ni šla naprej, ker je dobila povelje »Stoj!«

Stoječ na svojem ogromnem sivem avtu znamke Torpedo z mogočnim motorjem je Nikolaj Rišin z daljnogledom v rokah pregledoval dohode v vas.

Pričakoval je, da bo videl svoje jezdece, kako jih pozdravljajo krogle, kajti uporniki so morali pač vedeti, da jim ni bilo pričakovati nobene milosti od čet, ki jim je bil poverjen kazenski pohod, zato jim je preostajalo samo še drago braniti svoje življenje.

Da ne bi zgubil preveč ljudi, je Nikolaj, ki je pričakoval trdovraten odpor, pridružil konjici baterijo topničarjev; njej je bilo dodeljeno glavno delo razbijanja.

Strežno moštvo je že nastavilo topove, merilci so natanko izmerili cilj, načelniki topov določili pridvig in odredili število in vrsto izstrelkov. Vse je bilo pripravljeno. Pričakovali so samo še Nikolajevega povelja, čigar Torpedo je stal poleg ene izmed baterij, da prično bombardirati z rušilnimi granatami. Toda v vasi se ni sprožil noben strel.

Ganotje, ki bi ga ne bilo mogoče določiti, se je polasčalo Nikolaja, medtem ko je z daljnogledom opazoval vas. Vsaka črtica pokrajine, vsaka lisa barve, vsak obris hiše, celo redkvasti zvonik, ki se je samotno in žalostno dvigal nad izbami, je vzbujal spomine v njegovi temni duši. Veter preteklosti mu je pihal v obraz; kajti ta vas, pa naj si je še tako silo delal, da bi si zakrknil srce, da bi bilo samo sila v službi boljševiškega socialnega reda, je bila še vedno njegova vas.

Obraz Balte, ki jo je po toliko letih znova videl, ga je globoko pretresal. Srcu, ki so ga izsušili okrutni in prazni nauki, je znova bilo dano čutiti.

Veroval je samo še v teorije in simbole, no in sedaj pa se mu je zopet prikazala človeška duša. Tu so bivali njegovi rojaki, njegovi nekdanji prijatelji, njegovi starši. Kmetija na levi strani vasi, pri katerih so se dvigale kakor sveče, ki so pravkar ugasnile in ki se iz njih še kadi vijuga lahnega dima, zadnje modre perjanice pogorišč, je kraj, kjer se je rodil on sam, Nikolaj Rišin! Kaj še! Znova se je zavedal, da je Nikolaj Andrejev! Kaj je z očetom, z materjo? Kaj z Natašico, ki je bila tako lepa, tako ljubka. Z njo se je še čisto majhen igral. Njej je razodel ljubezen, ki se mu je zdela nova, a je v toku svojega trdega komunističnega življenja ni več poznal?

Nobena človeška senca se ni odražala na sivi barvi izb. Baltska pokrajina je ohranila svoj mir, svojo samotnost.

Nikdo ni mogel sumiti, kakšen nenaden in globok pretres je pogled na Balto povzročil v njem. Kdo pa je tudi vedel, da je doma iz te v ukrajinski ravnici zgubljene vasice?

Do tedaj se ni ves čas, kar je živel v visokih rdečih službah, nikdar Bog ve kaj menil za lastno osebnost; bil je samo kolesce ogromnega stroja, družabnega življenja v USSR. Prvič, odkar je pobegnil iz Balte, je znova prisluškoval svoji človeški naravi in jo čutil. Prvič ga je predirala s svojimi ostrimi puščicami. Ta občutek se ga je polasčal kakor neka globoka slast in njegova resnoba se je komaj branila proti njej.

Toda zdaj, zdaj je bilo treba dati povelje za strel. Omaha! Svoji vasi je puščal še nekaj trenutkov življenja.

Stopil je iz Torpeda in slišali so ga reči poveljniku baterije:

»Ne streljajo na nas. Nič se ne mudi začenjati ogenj.«

*

Fedorju se je najprej čudno zdelo, ko je videl, da so rdeči pri miru, nato je pa razumel, da konjica ne bo napadla

in da bo dobila artilerija, ki je nje topove opazil, povelje, naj razbija, pobija.

Duša se mu je stiskala ob misli, da bo toliko nedolžnih v kratkem poginilo. Ženske, otroci bodo kar na mah vrženi v strahote bombardiranja! Kajti, čeprav ni on sam zaklinal k upor, je vendar on upor dolgo, potrpežljivo pripravljaj. Sam se je sporazumel z bližnjimi vasmí, žalibog, sporazumel zastoj!

Sam zase je nekaj korakov proč od jarka, kjer so bili njegovi možje, povešal glavo, jo skrival v roke. Prišla mu je misel, kakršne prihajajo ob urah obupa, ko se zdi, da ni mogoče ničesar več poskusiti, ker je vse zgubljeno.

»Moj Bog, oče, nisem vedel, da si tu!«

Ko je odmaknil roke izpred oči, je opazil očeta, ki ga je ovijal z nemirnim pogledom.

»Fedor, tvoja vest naj bo mirna! Sosedne vasi niso šle za nami; od tod, vidiš, prihaja vsa nesreča. Ti bodo imeli pred Bogom veliko odgovornost. Nam pa ne preostaja drugo kakor umreti.«

»Imam še zadnje upanje!«

»Ni mogoče, Fedor! Še eno upanje?«

»Da, pojdi z mano, oče!«

In odpeljal ga je proti tistim, ki so varovali jarke.

Ko so možje videli prihajati Alekseja Andrejeva in njegovega sina, so se zbrali. Opozorili so Fedorja.

»Poglej no!« je rekel nekdo, »rdeči so sedaj pri miru.«

»Kaj čakajo?« je dejal drugi.

»Morda čakajo, da pride eden izmed nas k njim in jim reče: 'Vdamo sel' je odgovoril Fedor z resnim glasom.

Ob besedi »vdati se« so vsi sklonili glave.

»Naj se vdamo ali ne; tako ali tako nas vse postrele!«

»Ni gotovo,« je povzel Fedor. »Pojdem k njim in jim porečem: 'Jaz sem glavni. Če je že treba zgleđa za strah, ustrelite mene! Toda ustrelite mene! - mega!«

Aleksej je prestrašeno prijel sina za roko,

»Ni prav tako, oče?«

»Da. Prav je,« je dejal Aleksej z — gluhim glasom, »toda ne morem si kaj,

da se ne bi vse v meni trgalo, ko vem, da pojdeš smrti nasproti!»

»Nekdo med nami se mora žrvovati, zahtevam torej, da žrebamo!» je rekel eden izmed kmetov.

»Da, žrebajmo!»

»Vi ste me izvolili za glavarja, je dejal Fedor, »samo jaz imam dovolj veljave, da stopim pred poveljnika rdečih sil.«

»Pustite sina, naj gre!»

»Naj bo po tvojem, Aleksej Andrejev. Ti si bil vedno mož, ki nam je znal prav svetovati.«

»Ti si nas branil pred Šubinom!»

»Fedor, tu imaš zastavico,« je dejal neki kmet. Slekkel je svojo rusko jopo, raztrgal srajco ter pritrdil kos starega platna na konec palice.

Fedor jo je pograbil in, me da bi obrnil glavo k očetu, k svojim, se je pognal naprej, kakor se poženeš v napad, ko skočiš iz izhodnega jarka, medtem ko sovražne strojnice sipljejo točo krogel.

Z ognjem je odšel, ko pa je korakal proti rdečim, skoro tekkel, je čutil neki nemir, ki mu je še huje stiskal srce. Vsak čas utegne sovražnik ustreliti nanj in ga pobiti.

V tem trenutku se je zmisлил na Natašo, pa mu je upala odločnost v duši. Šel pa je vendarle. Streli ga niso sprejeli; začenjal je upati, da ga bo bela zastavica varovala do konca in da ga bodo imeli za odposlanca.

*

Nikolaj, ki je z daljnogledom v roki stal poleg topov, je videl prihajati iz vasi moža, ki je nosil veliko palico, ki je bil manj privezan kos belega blaga. Nemudoma je dal podčastniku povelje, naj gre kmetu nasproti. Ni bilo dvoma, da so se uporniki vdali.

Podčastnik je v skoku odjezdil in se nameril naravnost proti Fedorju, ki se je takoj ustavil, ko je videl prihajati jezdeca proti sebi.

»Čemu prihajaš?« mu je zaklical od daleč podčastnik.

»Povedat tvojemu poveljniku, da se vdamo.«

»Najprej vrzi zastavo na tla! Nas preveč spominja barve, ki jo črtimo! Sedaj pridi bliže!»

Nato, ko je bil fant pri njem, mu je dejal:

»Takoj te odvedem pred odeškega ljudskega komisarja.«

»Odeškega ljudskega komisarja!« je zavpil Fedor, ki ni mogel več narediti koraka.

»Da,« je povzel podčastnik, čudeč se, ko je videl, kako je fantu obraz mahoma prepadel.

»Imenuje se Nikolaj Rišin, kaj ne?«

»Da, Nikolaj Rišin.«

»Dobro je, Hajdi, pojdiva!« je odgovoril s trdim glasom.

Začel je tako naglo hoditi, da je moral jezdec včasih konja spraviti v rahel dir, da je ostal vstric njega.

Fedor je obhodil vrsto konjenikov, ki so bili vsi v sedlih, držali karabinke v rokah in pregledovali obzorje. Ni jih pogledal. Šel je mimo topov, ki so bili pripravljeni in naperjeni proti vasi; še ozrl se ni nanje.

Podčastnik je šel k Nikolaju, ki je stopil v stran in nazaj.

Fedor je sedaj stopal za podčastnikom in gledal po strniščih, ožarjenih od sonca, ki je bilo že zelo visoko nad obzorjem. Vse misli so se mu vpletale v njega samega. Zbiral je svoje moči, svojo silo, krotil razburjenje. Hotel je biti tudi sam nečloveški kakor rdeči.

*Kdor rad potrpi, si rože sadi.
Nadloge trpeti — srce kameno imeti.
Napraviti kumare okusno, je žensko
potrpljenje.*

*Grenko zelišče je potrpljenje.
Potrpežljivosti naj se bogatin od siromaka uči,*

*Potrpljenje je boljše ko medena hruška.
Potrpljenje je tista roža, ki je zasa-
jena v božjem vrtu. pa jo nebeški
oče daje porednim otrokom, da jih
pokori.*

Potrpljenje železna vrata prebije.

J. Šašelj.

Sv. zakon in znanje

Resna, važna, sveta zadeva je zakon. Na prvi strani Sv. pisma beremo, da je Bog človeka ustvaril po svoji podobi; moža in ženo je ustvaril in Bog ju je blagoslovil in jima rekel: Rastita in množita se! Jezus je pa povzdignil zakon v zakrament in spremlja zakonca s svojo milostjo, da moreta po božji volji izvrševati vzvišeno božjo službo.

Za nas katoličane je zakon nekaj svetega, zato mora biti priprava za poročni dan nadvse skrbna in vestna, zlasti tudi zato, ker je zakon nerazvezljiv in človek ne more razvezati, kar je Bog združil. Vse take verske združbe in ločine, ki bi hotele pravi zakon razveljavljati ali razvezovati, so krive vere in ravnajo proti Kristusovi naredbi. To naj si zapomnijo vsi odpadniki od katoliške Cerkve, ki gredo v krivoverstvo zato, da sebe slepe in mislijo, da se morejo znova poročiti. Njih novi zakon pred Bogom in Cerkvijo ni zakon, ampak »koruzništvo«, ne glede na to, da zapadejo izobčenju iz katoliške Cerkve.

Kaj torej storiti, da bo zakon sklenjen po božji volji in da bo srečen? Nemoadeževana, neoskrunjena, neskajljena mladost je najboljša dota za zakon, pa tudi poroštvo za blagoslov božji.

Kaj pa z znanjem? Ali naj se zakon sklepa brez znanja? Ali kar na slepo? Pravijo, da so se nekaj Turki poročili tako, in da je ženin pri njih prvikrat videl svojo ženo šele po poroki. Zdaj se to menda več ne godi, odkar je Ataturk — Kemal paša — dal postaviti, da morajo ženske na ulici hoditi brez temnega pajčolana čez obraz.

Beseda »znanje« ima za mlade lahkomišljene ljudi tako čarobno moč in tako vabljev in mamljev prizvok, da jih kar zbega in zaslepi. Toda je velik razloček med »znanjem« in »znanjem«. Znanje, kakor se danes po navadi pojmuje in sklepa, je zgubilo skoraj ves kredit in dobro ime. Malo je zakonskih kandidatov, ki bi prav pojmovali božjo naredbo zakona in pravilno čuvali ono čustvo, ki se pojavlja, ko Bog naravna-

va mladega človeka v zakonsko zvezo. Zakon je čudovita, skrivnostna božja ustanova, ki nanjo Bog polagoma pripravlja; zato se družinski nagon v človeku začne javljati mnogo prej, kakor more misliti na zakon. V tem času si mora mladenič v neprestanem brzdanju krepiti voljo; mladenka pa postaja v premagovanju telesnega nagona značajna in zvesta čuvarica bodoče sreče v zakonu.

Po tem uvodu se še enkrat vprašamo: Kaj je z znanjem? Odgovor: Pošteno znanje je potrebno!

Pregovor pravi: Poročiti se ne smeš ne po turško, ne po cigansko in ne vlačgarsko!

Ne veži se v zakon z osebo, ki je ne poznaš, pa tudi po cigansko ne ravnaj! Cigani se ženijo menda največkrat brez poroke in brez Boga. Ne veži se vlačgarsko! In kdaj je tako? Kadar postane znanje bližnja prilžnost za greh.

Če kdaj, je človeku treba dobro premisliti, ko se pripravlja za zakon. Naj nihče ne začne misliti na zakonsko zvezo brez molitve!

Nemški pesnik Schiller daje tale nasvet, ki se v prevodu glasi:

Naj gleda, kdor se v zakon veže,
če srcu se srcé prileže;
saj kratke so le sanje.
oh dolgo pa kesanje

Zato bo mladenič, ki si izbira zakonsko družico za vse življenje, presodil, če je nevesta lahkoživa, lahkomišljena, zapravljiva, nerazumna, lena, gizada, v verskem pogledu zanikrna in brezbrizna. Take gotovo ne bo maral, tudi če bi imela veliko doto, saj je najboljša dota pobožno srce in pridne roke.

Enako se hoče tudi nevesta prej prepričati, ali je tisti, ki ga hoče vzeti, res dober človek, pošten kristjan, varčen, trezen, delaven; če spoštuje starše, če hodi k svetim zakramentom! Gorje nevesti, če gleda za takim, ki je pijanec, ki preklinja, ki zapravlja in mu je cerkev deveta briga! Imela bo pri njem večni pekel, ako se spozabi, da ga po-

roči, češ saj ga bom pridobila, da bo pameten. O ti slepa naivnost in nesrečna samoprevare!

Torej: pravo, pošteno znanje je potrebno, da ne bo kesanje prepozno. Prav bo, če se posvetuješ tudi s pametnimi osebami, ki veš, da ti dobro hočejo in da te bodo tudi dobrohotno poučili. Pametni zakonski kandidati se včasih zaupno obrnejo kar naravnost do svojega dušnega pastirja za navodilo v tej zadevi. Neki župnik je dobil iz daljnega kraja pismo. Neznana mladenka je zaupno vprašala, kaj sodi o uradniku I., ki jo snubi. Pristavila je, da se ji zdi prav dober človek. Župnik odgovori: »Kako naj bi bil dober in krščanski, če se je pa sam ločil od svoje prave žene, s katero je pravilno poročen.«

Seveda je bilo nato snubitve takoj konec.

Zdaj sklepaš: »Torej je le prav, da imam znanje.« Že. Toda za znanje pred zakonom si zapomni tole:

»Kar si imata povedati, naj se zgodi ali vpričo staršev ali kakega drugega poštenega človeka; ali pa, če se hočeta sama kaj pomeniti, se mora to zgoditi samo ob belem dnevu in na krajih, kjer vaju tudi drugi lahko vidijo, dasi jim ni treba slišati, kaj se menita. Nikdar pa ne čisto sama, ne ob belem dnevu na skritih ali samotnih krajih, zlasti pa ne ponoči ali v mraku. Posebno pa ne sama na veselice in ples, ki se vlečejo v noč. Razigranost od plesa, zaužiti alkohol in samotna ponočna hoja proti domu so tedaj vajini najnevarnejši sovražniki.

Mnogih zablod in nesreč so sokrivi — to moramo odkrito povedati — pri znanjih, ki niso po božji volji, popustljivi in kratkovidni starši. Le nikar govoriti: »Saj sta obadva (fant in dekle) — pametna. Saj je naša še v Marijini družbi!« Fant le nikar se ne opravičuj: »Saj nič hudega ne mislim!« In kaj naj rečemo o dekletu, ki se hvali: »O, saj je tako dober in pošten!« O ti otročja pamet in nespamet, ti! Povej: Ali je bil sv. Peter pri zadnji večerji pameten in pošten? Iz rok Jezusovih je prejel prvo sv. obhajilo, za mašnika je bil posve-

čen, rotil se je: »Če bi bilo treba umreti s teboj, te ne bom zatajil.« In kaj je naredil nekaj ur nato? V bližnji priložnosti se je na ves glas rotil, da tega človeka (Jezusa) ne pozna!

Pa ti pride iz ust brenčече dekle: »Kaj pa morem za to, če me ima rad in če pravi, da me bo vzel?« Veš, kaj ti je treba odgovoriti? »Prav, jaz sem zadovoljna, če so starši tudi. Kar pridi, kadar boš imel kaj povedati, k nam v hišo, pa se bomo pogovorili vpričo staršev.« — »Oh, potlej me pa ne bo maral vzeti.« Če te zato neče, padi na kolena in zahvali Boga, da te je rešil takega snubca. (Glej: »Bogoljub« 1939, str. 129 i. dr.)

Kjer gre vse po pravilih o varstvu poštenosti, dostojnosti in ugleda, je prav, da se med zaročenci napravi tudi pravilna zaroka pred pričami.

Zaroka pa še ni poroka.

Zaroka zaročencema ne dovoli še nobenega zakonskega življenja ali dejanja. Zato — kakor rečeno — zaročenca ne smeta imeti skrivnih sestankov, da se znanje ne spremeni v grešno znanje, polno smrtnih grehov. Včasih traja tako grešno znanje leta in leta. Če med tem zaročenec dobi drugo, ki mu je bolj všeč, pa se dostikrat zgodi, da pogazi vse zaveze in obljube ter se meni nič tebi nič oprime druge, prvo pa pusti v sramoti. Kdo potem še mara za ostankel Dekleta! Dobro si zapomnite izrek svetniškega škofa Slomška: »Dolgo znanje — slab zakon, največkrat pa noben.«

Grešnega znanja so večkrat — kar smo že zgorej omenili — sokrivi zlasti kratkovidne in malo modre matere, ki trpe znanje svojih otrok, da bi jih tako spravile h kruhu. Toda po grešnem znanju — če se že pride do kruha, je ta kruh grenak in s solzami zalit. O, kako malo pomislijo malovestne matere, kaj pomeni »slama in ogenj skupaj!« Kako so take matere slepe, se spozna že iz tega, da jim še všeč ni, če jih kdo na nevarnost opozori. V svoji opičji ljubezni do hčere (sina) se navadno zgrozijo: »Kaj komu mar? Jaz znam že sama paziti, da moji hčeri ne bo noben perešček

na njenem vencu zvenel. Ko je pa prišla umazana nesreča, ali je zaročenec drugo zasnubil, pa na svojo neutolažljivo žalost spregleda in spozna, da pri njeni hčeri ni odletel le en perešček od »kranceljna«, ampak cel »krancelj«.

Zato nikar ne posnemajte takih mater, marveč drugo bolj pametno mater, ki je imela hčerko Anico. (Primer smo brali v dnevniku »Slovenec«). Anica je imela fanta Mirkota, seveda zato, da jo bo vzel. Pa pravi Anica materi: »Mama, ali smem v soboto z Mirkotom čez nedeljo v planine?« — Mati: »Ne, Anica!« — Anica: »Ali mi ne zaupaš, mamica?« — Mati: »Tebi že zaupam.« — Anica: »Torej ne zaupaš Mirkotu!« — Mati: »Mirkotu samemu že zaupam, ne zaupam pa ne o b e m a s k u p a j. Zato ostaneš doma; kajti nedelja je tudi Gospodov dan. Vest mi ne dopušča, da bi bila sokriva tvojega greha, če bi bila v nedeljo brez sv. maše. Ali na to, Anica, nisi nič mislila? Ali vidiš, kako te je že premotilo tvoje znanje!« (Poučne zgleda najdete tudi v knjigi: »40 let babica.« Berite!)

In če pride do poroke?

Morda se po dolgem grešnem znanju zaročenca vendarle vzameta. Ali bo tak zakon srečen?

Sreče ni brez božjega blagoslova. Ali ga naj pričakujemo po »vlačugarski« pripravi?

Danes vemo, da je po svetu mnogo ločenih zakonov. Mož se loči od žene in še od vere zato, da more v drugi veri dobiti drugo ženo. Taki nesrečni razdori in take usodne ločitve so navadno posledica pri tistih dveh, ki sta se pred poroko preveč »razumela«.

Danes je tudi mnogo umorov in samomorov. Kdo je ponajvečkrat kriv teh prežalostnih pojavov? Časnikar ali poročevalec zapiše hladno: »Vzrok — ne-

srečna ljubezen«. Pa bi bilo bolj pravilno, če bi zapisal: »Vzrok — grešno znanje!«

Izmed številnih takih tragedij samo en primer:

Tam pri Ljubljani sta služila fant in dekla Julka. Razvilo se je znanje. Sama sta to razmerje imenovala »ljubezen«. Mislila sta, da sta srečna. Toda znanje ni ostalo prikrito in ne brez žalostnih posledic. Kaj početi? Službo bo treba pustiti. Ali se kaže poročiti? Kako, ko nimata ne svojega ognjišča, ne premoženja, ne drugih potrebnih pogojev za zakonsko skupnost. Prihrankov nobenih, ker je fant vse sproti zapravil, zapil in zakadil. Julka pa je vse potrošila za obleko. Ali naj gre zapeljana reva domov k staršem? Po ušesih ji še doni materino svarilo: »Če ne boš pametna, se ne prikaži več domov!« Zadrego je koj porabil hudobec, pa je začel prišepetovati: »Kaj hočeta? Izživela sta se, hkrati pa padla v sramoto! Smrt je vajina rešitev.« Imel je uspeh. Oba sta šla v žalostno smrt. Zapeljivec je prijel za električno žico z visoko napetostjo, Julka se ga je držala za roko. Električni tok ju je ubil. Strašna sodba, a še strašnejša po smrti!

Ko bi človek imel samo telo, ne pa tudi neumrljive duše, bi samomor ne bil še tako strašen, a strašno je pasti v roke živega Boga! Strašno po takem grešnem življenju in po takem groznem dejanju, ko človek nasilno poseže v pravice božje in si v smrtnem grehu nakoplje silno odgovornost pred božjim Sodnikom.

Zato pa fantje in dekleta: Pamet, pamet in zopet pamet! Kajti takim, ki se zapletejo v nesrečne mreže, se rado zgodi, da še celo pozabijo na tolažljivo resnico, ki uči, da je Bog neskončno usmiljen, in da je skesanim grešnikom, ki delajo pokoro, milostljiv. Fr. V.

Pri večji železniški nesreči je bil smrtno ranjen tudi potnik, ki je turobno zdihoval: »Oh, kolika nesreča, da nisem za višjo vsoto zavarovan!« Ta vzklik pač priča, kako malo se briga tostran-

ski človek za rešitev svoje duše. Namesto da bi k Bogu za usmiljenje molil in obudil popolno kesanje, mu pa misel blodi okrog zavarovalnice in okrog vsote, ki bo pripadla dedičem.

Ta večni „zakaj“

»Zakaj vama je Bog prepovedal jesti od vsega drevja na vrtu?« — je rekla kača Evi v raj. S tem zvitim vprašanjem je satan pripravljaj in gladil pot, ko se je lotil, da zapelje v nepokorščino prva dva človeka. Prav tako je še danes ta kratka besedica prvi strelec v številnih duševnih borbah. Če prvega podereš, pa se ti takoj pojavi drugi in tretji z istim ostrokoničastim orožjem: »Zakaj?« — Zakaj moram prav jaz toliko trpeti, ko drugi s tako lahkoto izhajajo? — Zakaj vprav mene dražijo in more večne skrbi? — Zakaj bi ne smel okušati iz čaše veselja, ko se drugi dan na dan napajajo v polnih požirkih? — Zakaj bi se vezal in držal cerkvenih predpisov, ko se jih toliko in toliko tega jarma z lahkoto otrese? — Zakaj pa danes Bog čudežno ne poseže v človeške razmere, da bi — kakor nekoč Jezus — čudežno pomagal in pomnožil kruhe? — Zakaj tudi apostolom in njih naslednikom ni dal take oblasti, saj vemo, da »se je po apostolih godilo mnogo znamenj in čudežev med ljudmi«. (Apd 5, 12.)

Najprej splošen odgovor na razne »zakaj?« — Kdor je količkaj poučen o božjih lastnostih, o božji neskončni pravičnosti, svetosti, dobrotljivosti, zlasti tudi o božji vsemodri previdnosti, se s takimi vprašanji, kakor smo jih nekaj zgoraj našteali, sploh ne bo ukvarjal. Rešil jih bo brez pomisleka in z lahkoto. Govoril bo z apostolom Pavlom: »O globočina bogastva in modrosti in vednosti božje! Kako nedoumljive so njegove sodbe in neizsledna njegova pota! Zakaj, kdo je spoznal misel Gospodovo? Ali kdo je bil njegov svetovalec? ... Od njega in po njem in zanj je vse: Njemu slava na veke. Amen.« (Rimlj 11, 33—36.)

Toda morda še danes slišiš vprašanje: Zakaj pa Jezus apostolom in naslednikom ni dal moči, da bi mogli vsaj pomnožiti kruh, kadar bi bila sila? — Odgovor ni težak. Glasi se: Saj tega sploh še treba ni. Vsak veren učenec

Kristusov, vsak katoliški kristjan ima moč, da sodeluje pri novem čudodelnem pomnoženju kruha. Duh ljubezni se imenuje ta moč. Že pri svetem krstu nam je bila vlita; v zapovedi ljubezni do bližnjega je pa izrečen še poseben božji ukaz, da to moč pri vsakem sobratu udejstvimo, če potrebuje naše opore bodisi v telesni ali duševni stiski.

In ali so se kristjani tudi vsekdar ravnali po naročilu božjem o ljubezni do bližnjega? Lahko rečemo: Od apostolskih dni in od časa, ko so od apostolov postavljeni diakoni kot krščanski pomočniki stregli revežem, pa do naše dobe so kristjani kot verni učenci Kristusovi izvršili toliko del v službi do bližnjega, da bi se lahko merila s številom peska ob morju.

Resnično je pa tudi, da je pri tekmih za karitativna dela na tisoče in tisoče kristjanov, ki hočejo biti tudi učenci Kristusovi, nečastno odpovedalo. Med temi je — na žalost — mnogo takih, ki v svoji stiski glasno kličejo »Gospod, Gospod«, — ko pa zadomi beseda »dejanska ljubezen do bližnjega«, pa tišijo ušesa, da jo preslišijo.

Ko te očitke beremo, naj ne bo tako, kakor se dostikrat zgodi v cerkvi pri pridigi: Vsak poslušalec si najraje misli: to mene ne zadene, ampak tega in onega. Če meniš, da zgorajšnji opomin ne velja tebi, pa skleni, naj bo kljub temu tvoja bodočnost čim bolj zavzeta za spolnjevanje prve in največje zapovedi Gospodove, da se bo tako v tem večji meri nadaljeval čudež s pomnoženjem kruha.

Velika umetnost

(Iz poglavja o vzgoji.)

Častitljiv mož, poštena krščanska korenina, je praznoval pred leti zlato poroko. Doživel je srečo, da je imel krog sebe zbranih vseh svojih 12 odraslih sinov in hčer a s številnimi vnuki. Pri slavnostnem obedu ga vpraša nasproti sedeči gost, kakšnih vzgojnih po-

močkov se je posluževal, da je vse otroke tako odgojil, da niti eden ni skočil čez ojnice. Zlati ženin se nasmehne in nekako ponosen razlaga: »To ni nič težkega. Treba je le prvega otroka skrbno vzgajati, drugi gredo tako rekoč sami za njim.« »Kako to mislite?« poseže vmes eden izmed gostov. Slavljeneц pojasnjuje: »To je naravno, da se otroci med seboj vzgojujejo, samo starši morajo imeti pri tem nadzorstvo. Kako naj to bolj razločno povem? Ni prav lahko take reči razkladati; laglje je storiti kot povedati. Janez tamle je bil prvi fantiček. Lenčka pa prvo dekletce. Prve in zadnje imamo navadno povsod najraje — drugih seveda ne smemo zapostavljati. Tako sva se tudi midva s »ta staro« močno prizadevala, da sva Janezka in Lenčko kar se da lepo, pošteno in skrbno vzgojevala, kakor pravimo »v strahu božjem«. Spoznala sva, da se to, kar imenujejo modri svetovavci po knjigah »vzgoja«, ne da docela iz knjig priučiti, marveč mora človek vse to nekako v sebi imeti, kajti srce ima tu skoraj več dela kot glava. Midva sva se pa držala one poti, ki sva po nji sama hodila v domači, rodni hiši. Vzgoje sva se učila pri vzornih starših, Bog jim daj dobro! Reči moram, da je bila našina šola prav izvrstna. Janezek in Lenčka sta bila že

kot otročiča prav pridna — saj ni lepo, če se človek vpričo hvali — vsi sosedje so imeli veselje nad njima. Srečna sva bila zaradi tega tudi midva z ženko. No k temu se je zdaj pa pridružilo še medsebojno vplivanje otrok. Če sem zaklical: »Janezek, pazi skrbno na bratca!« in Lenčki: »Glej, da ne bo pri malih kaj narobe!« sem se vselej prepričaval, kako točno sta ustrezala temu ukazu in izvrševala vzgojno pomoč bolje, kot bi mogel jaz sam to storiti. Otroci so namreč — moram povedati — Bog mi ne zaméril — kakor opice: kar vidijo na drugem, pa hočejo posnemati, če je dobro ali slabo. In glejte, možje! Prav v tem je ona velika skrivnost, kako se otroci od otrok vzgajajo.

Druga skrivnost je pa ta: Starši morajo vselej in povsod z zgledom svetiti, ali kakor pravimo z lepim zgledom »naprej hoditi!«; zakaj zgled vleče, beseda samo miče.

In tretja skrivnost, ki je največja — pri tem dvigne svojo čepico — je pa ta: Bog mora dati svoj blagoslov. Tega nam ne odreče, če le tudi mi storimo svojo dolžnost.

To je vse, dragi gostje, kar imam v tem oziru povedati. Vsi so zaklicali: »Bog živi slavljenca!« Otroci in vnuki so pa po vrsti prišli in čestitali zlato-poročencema.

Zgled dobrotelnosti. Sv. oče Pij XII. je izročil pariškemu nadškofu, kardinalu Suhardu kot pomoč siromašnim družinam v zasedenem področju Francije 100.000 frankov.

Papeški letopis za 1941 pove, da ima katoliška Cerkve 1215 škofov z rezidenco, 54 neodvisnih opatov in prelatov, 458 apostolskih vikarjev in prefektov po misijonskih deželah. Poleg teh je še 783

naslovnih škofov. Lani je umrlo 65 škofov in dva kardinala.

Odličnega nadškofa je zgubila Nemčija. Umrli je 69 letni cerkveni knez, kardinal dr. Jožef Schulte v Kölnu. Pokojni je imel v cerkvenih in izven-cerkvenih krogih velik ugled in odločilno besedo.

Kdor je bil že v Monakovem na Bavarskem, si je gotovo ogledal veličastno baziliko sv. Bonifacija. Letos je preteklo

sto let, odkar jo je dal sezidati kralj Ludovik I., ki je v tej cerkvi tudi pokopan. Poldrug milijon takratnih mark je dal iz svojih sredstev za zidavo cerkve in benediktinskega samostana, ki je poleg svetišča.

Treska in hudega vremena — reši nas Gospod! Ko je pred tedni prihrumela strašna vremenska vihra nad Španijo in Portugalsko, je nastal v znanem mestu Santandru še požar, ki je uničil čez 200 poslopij. Vrtinec je med drugim porušil okrog 300 zvonikov. Več sto ljudi je bilo ranjenih, do sto pa mrtvih. Papež Pij XII. je poslal hudo prizadetim prebivalcem tolažilno pismo. Ostra poskušnja božja, ki je zadela dve deželi!

V ujetništvu. Blizu Monakovega biva med francoskimi ujetniki tudi 190 duhovnikov-vojakov in 60 bogoslovcev. Z dovoljenjem nemških oblasti jih je obiskal apostolski nuncij za Nemčijo, msgr. C. Arsenigo v spremstvu svojega osebnega tajnika in zastopnikov vojaškega poveljstva. Nuncij je opravil daritev sv. maše in imel priložnostni nagovor; nato je ujetnikom podelil apostolski blagoslov.

In Bog je govoril: »Jaz sem Gospod, tvoj Bog!« Kdaj bodo spoznali vsi rodovi in narodi, da je Bog, ki smo vsi od njega odvisni, ki dobro plačuje in hudo kaznuje! Kdaj bo napočil čas, ko bodo vsi, ki so zapleteni v strašne krvave borbe, obrnili pogled k Njemu, ki je neskončno pravičen Sodnik!

»Pa še nekaj sem videl in se nisem prav nič čudil: Ljudje znajo moliti. Prav nič jih ni sram, če napravijo križ in molijo, ko zunaj žvižgajo bombe na zemljo. Človek je našel pot k svojemu Bogu. In še celo pogosto sem opazil znamenje križa. Ko bobni zemlja in nebo, ko razsaja smrt, je pač res Bog edini, ki more pomagati.« (Iz poročila v »Slovencu« 26. marca 1941: »Vtisi s potovanja«.)

Versko prežete šole. V osnovne in srednje šole na Španskem se vrača verski duh. Križ je dobil povsod svoje častno mesto; poleg razpela krasi vse šolske prostore slika Brezmadežne, ki je zaščitnica Španije. Šolska mladina se

privaža molitvi rožnega venca in prav posebno časti nebeško Mater Marijo v majniku. Ob nedeljah se udeležujejo šolski učenci in učenke skupno svete maše. Priložnost se jim nudi tudi ob delavnikih. V srednjih šolah se polaga važnost na pogostno sveto obhajilo in duhovne vaje.

»Vse mesto kot velik tempelj.« Obnovitveni načrt, ki se v Španiji po končani državljanski vojni izvršuje, obsega 75.085 poslopij v 152 mestih in vaseh. Petino tega obnovitvenega dela zavzemajo cerkvene stavbe. Zanimivo je, kako so v načrtih mest in vasi skrbno uvaževane predvsem cerkve in narodna svetišča, tako da so cerkve vsekdar in povsod v središču zidav. V novopozidanem mestu Brunete, ki je med vojno najbolj trpelo, se dviga prav v sredini veličastna cerkev N. Lj. Gospe Zmagovalke. Vse ulice in ceste vodijo naravnost k svetišču, ki je kakor velikanski oltar, vse mesto pa kot velik tempelj. In še to je treba poudariti:

Pri vsaki novi cerkvi je v načrtu tudi občinska hiša, ki je namenjena za dela apostolstva.

Dve spominski plošči je darovalo prestolno mesto Budimpešta katedrali sv. Stefana, da bi se verniki bolj živo spominjali veličastnega Evharističnega kongresa l. 1938. Prva kaže prizor, kako izročajo sv. Štefanu krono, ki mu jo je bil poslal papež Silvester II. Na drugi plošči se pa vidi, kako je podelil navzoči papežev zastopnik pri kongresu kardinal Pacelli (sedanji papež Pij XII.) soprogi državnega upravnika Horthyja sveto obhajilo. — Obe plošči sta bili ob navzočnosti cerkvenih in državnih dostojanstvenikov slovesno odkriti.

*

»Kraljici miru« je posvečena šmarnična knjiga, ki jo je oskrbela Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Za vsak dan ima kratko berilo, ki dokazuje upravičenost tega naslova, ki je bil dodan lavretanskim litanijam v začetku I. svetovne vojske. Primerni zgledi oživljajo jedrnat sestavke.

To šmarnično berivo ima namen, utrditi naše zaupanje do nebeške Matere, ki naj nam izprosi poleg notranjega miru tudi srečo miru med narodi. Mesec majnik nas vabi in kliče, da se res prav vsi združujemo v presrčnem češčenju okrog šmarničnih oltarjev, in da s spokornim srcem zdihujemo: Kraljica miru — prosi za nas!

Misijonski zvon je klical vernike od 15. do 25. marca t. l. po vseh ljubljanskih župnijah k prepotrebnim duhovni obnovi in k obračunu o preteklem življenju. Resni in pretresljivi dnevi, ki nam nakladajo toliko tegob in vzbujajo strah pred grozotami sedanjega vojskovanja, kakršne doživljajo drugod, so za vse mogočno vabilo dejanske milosti božje in so privedli k Bogu nazaj marsikatero otrplo dušo, da se je ogrela ob vrelcu božje ljubezni. Na žalost smo se mogli tudi ob izredni priložnosti skupnega misijona, ko je dobrotljivost božja tako rekoč razsipavala darove milosti, prepričati, kako huda in nevarna je dušna bolezen verske otrplosti, srčne zakrnjenosti in usodne nespokornosti, ki zadržuje najbolj zakopane grešnike, da se odtegujejo spreobrnjenju. Tako ostanejo v nesreči, ki se ne da primerjati z nobeno drugo nesrečo. Odlašajo, odlašajo do negotovega časa, ko bo morda prepozno.

V zadoščenje pa bodi gg. pridigarjem in spovednikom, ki so se tako vneto žrtvovali za rešitev duš v misijonskih dneh, da so bile cerkve zlasti ob večernih govorih polne voljnih poslušalcev in da so se radi odzvali klicu misijonske pesmi:

»Bogu darujmo srce svoje,
dokler nas kliče zvona glas,
Ko sodbe tromba nam zapoje,
ne bo več milosti za nas!«

Ljubljanska škofija. Zadnji čas so se zvršile naslednje premembe: Na župnijo Toplice pri N. m. je bil umeščen ond. upr. Jožef Oražem; stolni vikarij dr. P. Simončič je nastavljen kot profesor-katehet na I ženski gimnaziji v Ljubljani; prof. V. Snoj je nastavljen kot vikarij in ravnatelj pevskega zbora

pri stolnici v Ljubljani; Ant. Švelc je prišel kot ž. upravitelj s Trebelnega k Sv. Lenartu; Jož. Pokorn pa iz Leskovca v Preloko kot ž. upr.; župnijo Polico upravlja p. Gerard Korpar, cisterc. redovnik. — Premeščen je bil Iv. Caserman iz Kamnika kot mestni kaplan k Sv. Jakobu v Ljubljani; Ant. Vidmar iz Tržišča v Kamnik. Kristijan Stolbičar iz Mirne peči v St. Gotard, Al. Žun s Trebelnega v Mirno peč, Lud. Bartelj iz Dol p. Lit. v Leskovec. — Stalni pokoj je dovoljen Antonu Tomelj, župniku na Črnučah.

Zakrament potrdbe. Ljubljanski škof, prevzv. g. dr. Gr. Rožman bo konec aprila in v maju opravil kanonično nadzorovanje in podelil mladini zakrament sv. birme v naslednjem redu:

Dekanija Loka: 27. aprila — Stara Loka, 28. — Selca, 29. — Dražgoše, 30. — Železniki; 1. maja — Zalilog, 2. — Sorica, 3. — Davča, 6. — Ratéče, 7. — Žabnica, 8. — Sv. Lenart, 9. — Bukovščica, 10. — Poljane, 11. — Žiri, 12. — Nova Oselica, 13. — Stara Oselica, 14. — Leskovica, 15. — Trata, 16. — Lučine, 17. — Javorje, 18. — Šk. Loka.

Dekanija Žužemberk: 22. maja, 23. — Ajdovec, 24. — Šmihel, 25. — Zagradec, 26. — Ambrus, 27. — Krka, 28. — Sela, 29. — Dobrnič. — Za Hinje, kjer bo posvečenje novega oltarja, se bo dan še določil.

Za namestnike dekanov so imenovani: Svetnik Al. Košmerlj, župnik šentpeterski, za Ljubljano; svetnik J. Klemenčič, župnik na Igu — za ljubljansko okolico; svetnik Ivan Lovšin, župnik v Planini — za cerkniško dekanijo; svetnik Andrej Ilc, ž. upr. v Podzemlju — za črnomeljsko dekanijo; svetnik Ivan Bešter, župnik v Dobu — za kamniško dekanijo; svetnik Jož. Eppich, župnik v Stari cerkvi — za kočevsko dekanijo; svetnik Fr. Vavpetič, župnik v Šenčurju — za kranjsko dekanijo; svetnik Andrej Zupanc, župnik v Sv. Križu — za leskovsko dekanijo; svetnik Andrej Širaj, župnik na Savi — za litijsko dekanijo; svetnik J. Hafner, župnik v Moravčah, za

moravško dekanijo; svetnik J. Kres, župnik v Vavti vasi — za novomeško dekanijo; svetnik Anton Kastelic, župnik na Jesenicah — za radovljiško dekanijo; svetnik Jakob Ramovš, župnik v Vel. Laščah — za ribniško dekanijo; svetnik Fr. Šusteršič, župnik v Selcih — za škofjeloško dekanijo; svetnik Henrik Povše, župnik na Čatežu — za trebanjsko dekanijo; svetnik Fr. Vidmar, župnik v Višnji gori — za višnjegorsko dekanijo; svetnik Fr. Nastran, župnik v Horjulu — za vrhniško dekanijo; svetnik Anton Lovšin, župnik v Radečah — za zagorsko dekanijo; svetnik Ivan Zavbi, župnik v Ambrusu — za žužemberško dekanijo.

Lavantinska škofija. V Ljubljani je umrl 26. marca t. l. Jožef Toplak, kaplan v Rečici ob Savinji. Prišel se je zdraviti, pa ga je prehitela smrt. R. i. p. l. — V Trbovljah je nastopil kot župnik Gologranc Martin, ki je služboval že 22 let istotam kot kaplan in katehet. Težko breme v veliki industrijski župniji naj mu lajša Bog!

Trije vodilni možje iz vrst slovenskih duhovnikov so v kratkem razdobju zaključili svoje blagonsko in nesebično delo v službi domovine, ko jih je zajela nepričakovana, nagla smrt: dr. J. Ev. Krek, dr. A. Korošec in sedaj dr. Fr. Kulovec.

Ko so pokopavali voditelja dr. Korošca, si je sedaj že rajni minister dr. Kulovec komaj zadrževal solze, kakor bi bil slutil, da steguje grabežljiva smrt svoje koščene roke tudi po njegovem življenju. Na cvetno nedeljo mu je bombna sila v zaklonišču belgrajskega stanovanja izkopala prezgodnji grob. Teden poprej se je zadnjikrat poslavljal od Ljubljane in od svojih prijateljev ter pristavil: »Ne vem, kdaj se zopet vrnem v Slovenijo.« Ni se vrnil več.

Štiri leta je rajni minister kot vojni kurat v prvi svetovni vojni spremljal vojake po nevarnih frontah, a se mu ni nič hudega pripetilo. Sedaj ga je božja Previdnost ob prvem pričetku vojne rešila zemeljskih borb in tegob.

Naj mu ljubi Bog z bogatim plačilom povrne obilne dobrote, ki jih je skazo-

val bližnjemu z osebno darežljivostjo, z mnogoterim posredovanjem in vsakovrstno pomočjo neštetim prosilcem.

Opazovanja

Salomonska razsodba. Na dvoru kralja Karla V. v Bruslju sta se svoj čas zbesedili ponosni ženi dveh knezov, ker je vsaka zase zahtevala prednost pri vходу in odhodu iz dvornih prostorov. Posredovanje in ljubeznivo prigovarjanje soprogov ni izdalo nič. Končno so vso zadevo prepustili kralju. Pa je takole razsodil: »Pravita, da bosta moj svet poslušali. Prav! Prevzamem posredovanje in odločim takole: Moja volja je, da gre oni izmed obeh prednost in prvo mesto, ki je grša; gorši pa odkažem drugo mesto.«

Minilo je več dni. Ko je bila zopet zbrana odlična družba pri kralju, so videli gostje obe knežji dami hkrati prihajati roko ob roki. Prav tako sta v lepem prijateljstvu zapustili dvorano.

Razpis nagrade. Neki inozemski časopis je bil razpisal javno tekmovanje in nagrado za najboljšo rešitev tegale vprašanja: Zakaj je v ječah in zaporih več moških kot ženskih kaznjencev? — Kaj menite, kateremu so prisodili nagrado? ... En odgovor, ki je bil brez dvoma najboljši in najtočnejši, se je glasil takole: »Po ječah in kaznilnicah je več moških kot ženskih oseb zato, ker je po cerkvah več ženskih kot moških.« — Če je bila temu odgovoru tudi res prisojena nagrada, pa nam ni znano.

•

Š. pripoveduje, da je v veseli in brezskrbni mladosti smel nekega lepega dne spremljati v družbi mlajšega bratca svojega očeta, ki se je s puško na rami napotil v gozdne predele. Bila sva kakšnih deset korakov naprej, ko pride nasproti s težkim nalogajem suhljadi vaška sirota, starka 70 let. Morala je breme odložiti in počivati. Bila je prav na tem, da si zopet oprta zveženj. Ni šlo lahko. Midva sva pač voščila »dober dan« in hodila mirno naprej. Naenkrat je priletela zaušnica zdaj meni zdaj bratcu na nežno glavo, kar naju je iznenadilo

in navdalo s strahom. Začudena in užaljena vprašava očeta: »Kaj sva pa naredila?« »Nič nista naredila, zato naj pa vaju zausnica opominja, da morata vdrugo kaj storiti, kar sta zdajle opustila. Ali nista videla, kako je starka napenjala svoje slabe moči, da si je mogla oprtati zanj precej težko breme, pa nista priskočila, da bi pomagala. Kdor vidi druge trpeti, pa ne pomaga, ko bi lahko, zasluži, da čuti.«

Ta nazorni nauk sva si dobro zapomnila.

Starinoslovec je potoval po Afriki in preiskoval pokrajine okrog Nila. Najel je čolnarja, da ga je vozil po reki. Učenjak, kakor je bil, sprašuje težaka stvari, ki so njemu kot neukemu človeku španska dežela: »Ali poznaš sanskrit?« »Ne, gospod.« — »Gotovo pa poznaš največje zvezde!« »Ne, gospod.« — »Kaj

pa zgodovina te dežele? Gotovo ti je znana!« »Ne, gospod.« Nato reče tujec: »Človek, ti si pol življenja zgubil.«

Molče sta se vozila dalje po širokem Nilu. Nastali so vetrovi, iz vetrov se je razvil vihar. Valovi so se dvigali više in više. Veslar je krenil proti brežini. Nasproti se peni visok val. V nevarnosti zakliče krmar: »Gospod, znaš li plavati?« »Ne,« je bil odgovor. »Gospod, potem si pa zgubil celo življenje.« V tem trenutku se je ladjica preobrnila. Veslar je z največjim naporom priplaval do brega in se rešil, tujega učenjaka so pa valovi mrtvega pripluli do obrežja.

Ali znaš plavati? Z drugo besedo: Ali se znaš rešiti za večnost? Ali veš, kako se duša reši za nebesa? To so najvažnejša vprašanja. Kaj pomaga, če je kdo še tako velik učenjak, ne zna pa zveličavnega nauka, ker se zanj ne briga. Prišel bo val, ki ga bo pogreznil.

„Kdor pa Cerkve ne posluša...“

»O, ko bi vedel, da bom zveličan!« Tako je tistega dne naговорil gospoda župnika eden njegovih stalnih zbovalcev, ko ga je srečal na popoldanskem sprehodu.

»In kaj bi bilo potem...?«

»Potem bi bilo vsaj vredno tako živeti in tako ravnati, kakor nas vi učite. Zdaj pa človek ne ve...«

»Kako bi delal in ravnal, kaj ne?«

»Res je. Toliko dela in truda, nazadnje pa zastoj!«

»Ali ti ni dovolj jasna beseda Gospodova, da spolnjuj zapovedi, ako hočeš priti v življenje, namreč v večno zveličanje.«

»Saj za božje zapovedi nič ne rečem. Te so potrebne. Te morajo biti. Ali cerkvene zapovedi?«

»Te ti delajo preglavice?«

»Prav zares! Zakaj naj bi meni kdo ukazoval in zapovedoval, ko je vendar sam človek, kakor jaz in vi in še toliko drugih!«

Po tem razgovoru sta se ločila. Duhovni pastir je pa začel premišljevati in

govoriti sam pri sebi: »Priatelj! Nevede in nehote si me pripravil na naš prihodnji razgovor. Kako je čudno to! Ali ni res vsak človek orodje v božjih rokah. Prijatelj! Bog s teboj!«

Prav tiste dni je bilo veliko govorjenja. »Leteča« se je po dolgem prestanku spet nenadoma pojavila na cesti in ustavila voznika Rožanca, ker ni vozil po pravi strani. Mož je imel potem dokaj potov in še v žepu so mu puščali za nekaj dinarčkov, ki bi jih bil drugod morebiti bolj potreboval...

»Ali jih bo plačal?« je naenkrat zaprašal v to modrovanje naših mož komaj došli župnik.

»Seveda jih bo plačal. Saj jih bo moral!«

»Pa kdo ga bi primoral?«

»Kdo? Postaval!«

»Kdo pa dela postave?«

»Država ali pa banovina.«

»Kdo pa v državi ali v banovini dela in daje postave?«

»Kralj in njegovi ministri, v banovini pa ban.«

»Kdo pa so kralj in njegovi ministri?«

»Ljudje.«

»Da, ljudje so kakor mi.«

»In vendar jih moramo poslušati, ali ne?«

»Seveda. Sicer ne bo nobenega reda na svetu, če bi vsak po svoje delal in ravnal.«

»Dobro, možje! Pred kratkim me je nekdo izmed vas — ime naj ostane prikrito — iznenadil s pomislekom: Zakaj bi mi morali poslušati in zakaj bi se morali ravnati po cerkvenih zapovedih? Kdo pa daje cerkvene zapovedi, kaj menite?«

»Bog!« je ušlo po neprevidnosti Modrijanovemu Jaku. Zakaj toliko poštenej moramo biti, da ne smemo Jaka dolžiti prevelike nevednosti.

»Bog! Jaka deloma imaš prav.«

»Ne deloma, popolnoma,« je hitel Jaka braniti svojo učenost in svojo vednost in svoje znanje.

»Bog je res dal in govoril svojih deset zapovedi zbranemu Izraelskemu ljudstvu tam v puščavi pod visoko Sinajsko goro. To so zapovedi, ki jim pravimo zato tudi božje zapovedi. Vemo pa tudi, da mora vsak naš šolarček poznati cerkvene zapovedi.«

»Saj jih tudi pozna.« je modro pripomnil Matjažev oče. »Kaj bi pa bilo, če bi jih ne poznal!«

»Vidite, možje, tudi cerkvene zapovedi so od Boga, v kolikor je vsaka oblast od Boga. Od Boga samega ima pravico in dolžnost voditi ljudi in jim zapovedovati v njih časni in večni blagor. Ni namreč prazna beseda, ki jo sprejemajo vladarji v svoj naslov, da so po milosti božji voditelji narodov. Pa bodisi, da so to cerkveni vladarji; papež ali škofje, bodisi svetni vladarji, kralj ali cesar, predsednik ali prezident, magari sultan ali faraon.«

Med nekaterimi mlajšimi se je začelo pritajeno šepetanje. Morda so na tihem ugovarjali, češ kdo nam bo ukazoval! Mi sami in nihče drugil!

»Prijetelj!« Tako je nadaljeval dušni pastir s svojimi ovčicami: »Dajmo besedo apostolu in ne sedanjemu svetu,

ki bi rad samega sebe na tron postavil. Ta nas pouči v pismu do Rimljanov: 'Vsak človek bodi višjim oblastem pokoren. Ni je namreč oblasti razen od Boga, in te, ki so, so od Boga postavljene. Kdor se torej ustavlja oblasti, se upira božji naredbi. Kateri pa se upirajo, si bodo sodbo nakopali.' (Rimlj 13, 1—4.) Tako je povedal apostol Rimljanom, tako zahteva red na svetu.«

»Če bi bili višji vsi dobri, saj bi jih radi poslušali,« je vedel povedati Matijevčev Matija.

»Ko je apostol pisal te besede o oblasti in o vladarjih, tudi niso bili na vodilnih mestih sami svetniki. Kdo ne pozna Nerona in njegove grozovitosti. Ali mislite, da ga sv. Pavel ni poznal? Pa še kako!«

»Vidite, dragi moji, vsaka oblast je zaradi reda na svetu. Red mora biti in je nam vsem potreben. Apostol nam piše dalje: 'Oblastniki niso v strah dobremu delu, ampak hudemu. Hočeš li, da bi se ne bal oblasti? Delaj dobro in imel boš pohvalo od nje ... Če pa delaš hudo, se boj, kajti ne nosi meča zaman' ...«

»Preidemo, možje, k cerkveni oblasti. Ta je nekaterim trn v peti. Kristus, ki je vedel, kaj je delal, jo je postavil in govoril: 'Kdor vas posluša, mene posluša, kdor vas zaničuje, mene zaničuje; kdor pa mene zaničuje, zaničuje tistega, ki je mene poslal ...' Povejte mi, ali je cerkvena oblast kdaj že učila koga kaj napačnega, da bi je ne bilo treba poslušati ...«

»Nikoli, nikoli ...« je govorila vrsta mož okoli Tomaževca.

»Post! Zahteva, da moramo stradati ...« so se pritoževali Matijevčev in kar je bilo njegovih.

»Prijetelj! Ne bo tako hudo, kakor vrišcite. Post ni nobeno stradanje. Post je samo pritrgovanje v jedi. To si zapomnite! In če Cerkev vidi, da bi post komu škodoval, ali ni pripravljena pomagati s polajšavami do skrajnosti? Povejte mi, kdo je vsled cerkvenega posta moral še od lakote umirati! Imenujte mi ga!«

Matijevčev in njegovi so povešali glave. Niso vedeli povedati nikogar, ki

bi mu bilo treba vsled posta za lakoto umirati.

»Seveda,« je nadaljeval duhovni oče, »da bi pa smel vsak na svojo pest prestopati cerkvene zapovedi, to pa ne gre. Vsakdo pač sme prositi polajšanje, če ima kaj vzroka.«

»Pa delo ob nedeljah nam Cerkev brani in prepoveduje,« je spet poprijel za besedo Modrijanov Jaka.

»Ali ne veš, da je to božja naredba in da Cerkev izvršuje le božjo voljo!«

»Danes, ko so zaslužki tako slabi... Vsak bi bil vesel, če bi smel tudi ob nedeljah delati in kaj zaslužiti, ali ne?«

»Jaka! Spomni se samo besed, da človek ne živi samo od kruha, ampak...« Že od nekdaj se poteguje Cerkev za pravične plače delavcem in najemnikom. Ali ne veš ti tega? Kdor hoče Cerkvi očitati trdosrčnost, ker brani delo ob nedeljah in zapovedanih praznikih, naj se raje obrne kam drugam, na drugačen naslov. Človek ni živina. In še živina ne potrebuje samo hrane, potrebna je tudi počitka. Pa bi ga človek ne bil! O Jaka, če bi se svet hotel ravnati po tem, kar uči Cerkev, koliko bi bilo na svetu bolj in prijazneje. Za-

to je pa prav, da bi naša sinoda opozorila vse vernike, naj bolj vestno spolnjujejo cerkvene in božjih zapovedi, če hočejo biti deležni božjega blagoslova.«

»Pa to ukazuje sinoda samo kmetom in delavcem. Naj ukazuje to reč še našim gospodom. Tistim gospodom, ki nam režejo in dele vsakdanji kruh. Tem pa nihče nič ne reče...«

»Jaka! In vsi, ki gredo za teboj! Ali to določilo o spolnjevanju božjih in cerkvenih zapovedi ni veljavno prav tako za gospoda kakor za kmeta in za delavca! Vsi poslušajmo Cerkev in njene voditelje in nikar Cerkve in njenih zapovedi samo ne obsojajmo in ne preso-
jajmo. Tako so delali ob Kristusovem času pismouki in farizeji. Vloge teh ljudi nikar ne igraymo. Naša vloga bodi vloga delavnih in zavednih katoličanov. Kadar se bomo vsi, ponavljam namenoma besedo VSI oprijeli Boga in Cerkve, takrat bo obnovljeno obličje naše lepe ljube matere zemlje, kar tolikokrat molimo v cerkvenih molitvah.

Možje, za danes zbogom in lahko noč!«

»Lahko noč!«

In odhajali so vsi zamišljeni: »Ko bi bilo res tako...!« J. Langerholz.

Resnica iz ust bivšega komunista

List »Ave Maria« je v svoji prvi številki 1941 objavil iz knjige »Through Hundred Gates« izpoved širšim krogom znanega španskega rojaka Henrika Matorrasa, ki je imel burno življenje za seboj. V okrajšani obliki hočemo tudi v našem listu ponatisniti glavne poteze iz borb tega možakarja. Takole govori:

»Rodil sem se kot otrok delavske družine. Delo je bil moj delež že od nežne mladosti. Bil sem občutljive narave in kmalu postal s svojo usodo nezadovoljen, češ zakaj imajo nekateri ljudje tako lahko življenje, jaz pa tako težko?! Bral sem veliko in postal navdušen komunist. Mnogo sem tudi pisal v liste in večinoma ostro napadal katoliško Cerkev. Ščasoma sem postal vodja

vse komunistične mladine na Španskem. Toda ko sem dobival čim dalje več vpogleda v komunistično gibanje, se je pričelo zame razočaranje. Na svoje oči sem videl, da komunističnim voditeljem ni bila pri srcu osvoboditev proletariata, marveč njihova lastna, osebna korist.

Kljub temu sem ostal še vedno močno delaven član v komunističnih vrstah. Zastran svoje komunistične gorečnosti sem nekaj časa tudi predsedel v ječi. To me je seveda še bolj podžgalo. Delal sem s takim ognjem za komunistične cilje, da sem z lahkoto prenašal lakoto in žejo, težave potovanja in preganjanje oblasti. Toda srce mi je bilo prazno; hrepenel sem po nečem višjem.

Ko sem se oženil, je za nekaj časa zginila puščoba srca. Kmalu sem se pa oprijel zabav in veseljačenja. Tudi to mi ni prineslo sreče. Ker moje obširno in naporno delo za prospeh komunizma ni imelo uspeha, me je tlačil obup, saj sem opazil v komunistični družbi vse polno takih nerodnosti in nerednosti, ki smo jih očitali kapitalistom.

Nekoč mi pride v roke Sv. pismo. Bral sem in bral. Jelo se mi je svitati. Vstajalo je spoznanje, da je edino krščanska vera zmožna rešiti me težav, ki so me obdajale. Nisem mogel več biti zadovoljen z nauki marksistov, ki obe-tajo, da bodo izboljšali življenje ljudi, pri tem pa ne pomislijo, da bi bilo treba poprej človeka s samega izboljšati. Zgodovina uči, da se ljudje vedno obrnejo na slabše in postanejo sebični, kadar koli imajo vsega dovolj, če se ne vežbajo obenem v čednost in pre-magovanju samega sebe.

Res je: lačnim je treba preskrbeti kruha; toda pri tem je in ostane najvažnejša stvar: Najprej je treba skrbeti, da bodo ljudje mo-drejši in boljši.

Nauk katoliške vere o izboljšanju človeške družbe mi je dal docela zado-voljiv odgovor na vsa moja težavna

vprašanja. Spoznal sem, da je le v ka-tolištvu mogoča osvoboditev zatiranih in izkoriščanih. V nauku katoliške Cer-kve sem našel najbolj glasno in ostro obsodbo tistih, ki zatirajo delavske sloje.

Sedaj je šlo z menoj vse gladko. Moja žena je obenem z menoj postala dobra katoličanka, najina poroka je bila poveljavljena v cerkvi.

Zdaj gledam s kesanjem nazaj na razburkano preteklost in na zmote, ki so me begale... Večina delavcev, ki so se v Spaniji morili in umirali zastran marksizma, je bila konec koncev za-peljana. Saj po naravi niso bili slabi, in njihove zahteve za izboljšanje delavske-ga položaja so do neke mere upravi-čene... Vsiljuje se vprašanje, če ni glavna krivda in odgovornost za pre-stopke nahujskanih upornikov na strani bogatašev, ki ne spolnjujejo svojih mo-ralnih dolžnosti...

Katoličani ne moremo in ne smemo pred resnico zapirati oči... Poznamo celotni nauk Kristusov, zato moramo na delo zoper socialne krivice. Treba je izposlovati postave, ki bodo dale de-lovnemu ljudstvu tisto dostojanstvo, ki mu po pravici gre...»

Dobre knjige

Kraljica miru. Šmarnice. Sestavil J. M. Seigerschmied. Založila Jugosl. knjigarna v Ljubljani. Cena 25 din. Za sedanji čas, ko smo edini v molitvah in željah, naj bi nam Marija, Kraljica miru, izprosila ljubi mir, ki ga narodi že toliko časa pogrešajo, po-zdravljamo novo knjigo našega šmarničar-ja, ki je sestavil za vsak dan šmarnične po-božnosti tolažilna berila, dokazujoča, da je bila presv. Devica vsekdar posredovalka miru med narodi, med mesti in sosedmi, v družinah in v zakonu, pa posredovalka miru zlasti vsem, ki jih mori težka vest, — ako se polni zaupanja obrnejo do nje, ki je pri-bežališče grešnikov. Rokopis je bil pred na-tisom lepo oglašen, slogovno in jezikovno spopolnjen.

Maša za mladino. »Svet, svet, svet, zdaj kliče ti najmanjši rod.« Na besedilo Martine Bidovičeve zložil za preproste mla-dinske zборе Fabiani Rafko. Kranj, 1941. —

Samozaložba. Dobí se v Jugoslovanski knji-garni v Ljubljani za 10 din. Skladbe imajo odobrenje šk. ordinariata v Ljubljani.

Teh mašnih pesmi (za vse dele sv. ma-še in ena Marijina) smo odkrito veseli. Lah-ke so, pevne tudi in ustrezajoče namenu. Sestavljene so res v slogu, ki se prilega mladini.

V. Fajdiga: Pisma o trpljenju. (Zbirka: Studenci žive vode. 4.) V založbi dr. sv. Mohorja v Celju. — Dve knjigi sta prišli hkrati na slov. knjižni trg ki razjasnujeta vsaka na svojstveni način prevažno vprašanje o trpljenju Dr. Fajdiga pravi o svojih pismih: »Dnevi so hudi, trpljenje postaja njihova glavna vsebina. Mislim sem na vse trpeče in jim dati v roke knjigo za moč in tolažbo... Ako jih bo prebiral človek, ki ga je trdo zagrabila življenja bol, bodo svoj namen popolnoma dosegla«.

10 mladinskih pesmi s klavirjem. Prof. St. Premrl je zbral deset svojih lepih kom-pozicij, kakršnih pri nas nimamo kaj prida.

Pri raznih prireditvah za mladino smo si morali pomagati s tujim blagom, prenešnim na domača tla. S to zbirko, kateri bodo gotovo sledile še druge, bo zamašena občutna vrzel na našem glasbenem polju. — Cena 35 din v Jugosl. knjigarni.

Svetega Hijeronima izbrana pisma. I. del. Poslovenil, Uvod in opombe napisal dr. Fr. Ks. Lukman. 1941. V Celju. Založila Družba sv. Mohorja.

Ta tretji zvezek v zbirki »Cerkvenih očetov izbrana dela«, ki jih oskrbuje Bogoslovna akademija v Ljubljani, je posebno zanimiv, saj nas seznani s svetnikom, učenjakom svoje dobe iz Stródon, obmejnega mesta med nekdanjo Dalmacijo in Panonijo. Človek mora občudovati ta izredni značaj, ki je združeval asketa, vzgojitelja in duhovnega voditelja, cerkvenega pisatelja, prevajalca Sv. pisma iz hebrejščine v eni osebi. To je bil res pravi »doktor« Sv. pisma. Za svoje hibe je delal ostro pokoro v samoti. Gorečnost ga je gnala, da je dosledno preganjal razne razvade in pregrehe tedanje dobe, kjer koli jih je opazil. Devišstvo je cenil kot najpopolnejši stan.

Spisal je nešteto pism raznim osebnostim. Pa to niso navadna pisma, temveč se berejo prav kakor pastirski listi, ki je v njih mojstrsko uporabljeno Sv. pismo.

Bogosl. akademija zasluži vse priznanje, da tudi nas Slovence seznani s takimi biseri starega cerkvenega slovstva, polnega sentenc, modrosti in zdravega poučevanja.

Nebeške rože: Moj vzor — Jezus, Marijin sin. Slovenski prevod oskrbel prof. dr. Joža Lovrenčič. Nabožna knjižnica, ki je znana pod imenom »Nebeške rože« (urednik: kanonik Al. Stroj) je uvrstila v svojo zbirko enega izmed najlepših biserov nabožnega slovstva: **Moj vzor.** To je že 8. knjižica te skupine. Spisal jo je P. dr. Emil Neubert in sicer v duhu † o. Chaminade, ki je posvetil vse svoje življenje službi nebeške Matere in ustanovil »Bratovščino Marije« in »Družbo marijanistov«. (Glej »Bogoljub« 1940, str. 236 i. dr.) Učil je svoje duhovne sinove, naj živijo po geslu: »Marija bodi naša voditeljica!«

»Moj vzor« je premišljevalna knjižica, ki v obliki presrečnega razgovora človeka z Jezusom in z Marijo vzbuja vnemo za apostolsko življenje in delovanje, zato bo v oporo Katoliški akciji, saj daje duha za neustrašeno življenje po veri in podpira delo za posvečenje samega sebe v Marijini šoli. (Cena mehko vezani knjižici 20 din, v celo platno vezani 25 din.)

Odgovori

T. T.: Kako je to razumeti, če kdo pravi, da daruje sveto obhajilo ali kako drugo dobro delo n. pr. za določene grešnika?

Človek, ki je prijatelj božji in živi v milosti, more s svojimi dobrimi deli zaslužiti pri Bogu kaj koristnega ne le zase, ampak tudi za druge. S temi dobrimi deli more namreč Boga ganiti, da podeli po volji in želi pravičnega vernika pomoč ali milost tudi drugim. Ko se n. pr. pripravljaš, da storiš kaj dobrega, ko greš v delavnik k sveti maši, ali k svetemu obhajilu, moreš k Bogu takole govoriti: »Zdaj bom prejel sv. obhajilo, ker je to tebi, o Jezus, tako všeč; prosim pa tudi jaz tebe: Stóri mi to dobroto in pomagaj temu in temu grešniku, da se spreobrne.«

To ni samo priprošnja za bližnjega, marveč v nekem pogledu tudi zasluženje, ki drugemu prav pride.

Ni pa treba, da se z Bogom pri vsakem dobrem delu tako nekako pogajamo; saj lahko hkrati povzameš več dobrih del in Bogu ponudiš, naj z ozirom nanja nakloni to ali drugo milost v namen, ki ga sam določiš. To lahko storiš pri jutrnji molitvi. To je potem tako imenovano darovanje in dober namen apostolstva molitve. Pri jutrnji molitvi se priporoča znano darovanje: »O presladko Srce Jezusovo, — po rokah preblazene Device Marije darujem molitve, dela in trpljenje današnjega dne...« itd. Glej molitvenik »Večno življenje« str. 9.

J. P. B.: Pravite: »Gospodom se dobro godi; imajo malo dela in malo skrbi.«

Tako sodijo tudi drugi, ki ne poznajo težke, vsestranske pa odgovorne službe duhovnikov. Ko mlad duhovnik skonča študiranje, se podrobnejša izobrazba v poklicnem delu šele prične. Za to je treba časa, branja, posvetovanja. Koliko priprave je treba za spovednico današnjega časa, koliko razmišljanja in učenja za razlaganje božjih nauk na prižnici, v šoli, v društvi in družbah! Za vse je treba božjega razsvetljenja, ki duhovniku prihaja po molitvi. Molitev — zasebna in tista, ki je strogo predpisana (brevir), je tudi precejšnje vsakdanje delo, dasi ga zunanji svet danes podcenjuje. Če ima izrek: »Človek se uči, dokler živi!« — splošno veljavnost, ima pa še posebno zahtevo za duhovnika, ki se mora vedno učiti in spopolnjevati z ozirom na časovne razmere in potrebe. — Poleg vsega pa spremlja duhovnika stalna zavest odgovornosti, ki jo ima kot voditelj duš, kot spovednik, kot duhovni oče velike župnijske skupnosti. Največjo odgovornost naklada duhovniku pravica in dolžnost spovedovanja. Izreči nad grešnikom v božjem imenu oprostilo sodbo, ko ne vidi v srce njegovo, ko se ne more vselej prepričati o resni volji, da se bo grešnik varoval smrtnega greha in grešne priložnosti, da bo popravil škodo, pohujšanje, vrnil tuje blago, to so težke, odgovorne strani duhovske službe. In koliko je še drugih! Ni čuda, če se priporočajo dobrim vernikom v molitev.

VSEBINA: Članki: Testament gospoda Toplaka. (J. Šimene.) — Magnifikat. (A. Č.) — Dekliška organizacija K.A. (Al. Strup.) — Majnik — tvoja podoba, mladina! (Iv. Mersolj.) — Za zunanjo in notranjo obnovo. — Marijine družbe: Zajeti vsi župniki. — Marija nam govori. — Odgovori! — Dopisi. — Krščanska družina: Zakon se sklepa v nebesih. — Varstvo zakona. — Tudi to je potrebno. (P. Rafael Ašič, S. O. Cist.) — Pesmi: Majniški kraljici. (Sl. Ljubinski.) — Naj miren naš bo maj! (Fr. Neubauer.) — Smarna gora. (A. D.) — Spet kliče nas venčani maj. — Baragov kotiček. — K luči: Najlepši biser. — Primera. Listek: Mati Mariča. (V. Z.) — Carstvo brezbožnikov. — Sv. zakon in znanje. (Fr. V.) — Ta večni „zakaj“. — Vzgoja: Velika umetnost. — Iz življenja Cerkve. Opazovanja. „Kdor pa Cerkve ne posluša...“ (J. Langerholz.) — Resnica iz ust bivšega komuniste. — Razno: Odgovori. Dobre knjige. Prošnje in zahvale.

Cena »Bogoljubu«: za posamezne naročnike 20 din, v skupinah po 18 din; v Nemčiji 2 Rm., v Italiji 15 lir, v Franciji 32 fr., v Ameriki 1 dol. letno. — Izhaja mesečno

Spisi, dopisi, slike se pošiljajo uredništvu »Bogoljubu« (Ljubljana) do 5. vsakega meseca. — Vse drugo se naslovi: Uprava »Bogoljubu« v Ljubljani.

Koledar apostolstva molitve za maj 1941.

Dnevi	Godovi	Posebni dnevi namen	Vedno češčenje sv. Rešnjega Telesa	
			Ljublj. škofija	Lavant. škofija
1	Četrtek	Filip in Jakob	Ljublj., stolnica	Libelice
2	Petek	Atanazij, e. u.	Trebelno	Ojstrica
3	Sobota	Najdba sv. Križa	Sv. Križ pri Lit.	Črneče (Iv. K.)
4	Nedelja	3. pov. Var. sv. Jož.	Kamna gorica	Dravograd
5	Poned.	Maksim, škof	Ljublj., Sv. Flor.	Jarenina
6	Torek	Janez p. L. v.	Davča	Jarenina
7	Sreda	Stanislav, š. m.	Št. Gotard	Kotlje
8	Četrtek	Prikaz Mihaela	Šmihel pri N. m.	Mežica
9	Petek	Gregor N. š., e. u.	Bakitna	Sv. Jakob v Sl. g.
10	Sobota	Antonin, škof	Javor pri Li.	Sv. Danijel
11	Nedelja	4. pov. Fran. H.	Preserje	St. Ilj v Sl. gor.
12	Poned.	Pankracij, m.	Kopani	Guštanj
13	Torek	Servacij, škof	Kočevje, Mar. dr.	Svečina
14	Sreda	Bonifacij, m.	Fara ob Kolpi	Sv. Jurij ob P.
15	Četrtek	Izidor	Stara Cerkev	Sp. sv. Kungota
16	Petek	Janez Nep.	Nova Oselica	Maribor, Sv. Al.
17	Sobota	Paskal	Ljublj., frančišk.	Sv. Lenart v Sl. g.
18	Nedelja	5. pov. Erik.	Lesce	Sv. Lenart v Sl. g.
19	Poned.	Celestin, V. p.	Breznica	Sv. Rupert v Sl. g.
20	Torek	Bernardin S.	Dobrova	Sv. Rupert v Sl. g.
21	Sreda	Andrej Bob, m.	Jezersko	Sv. Trojica v Sl. g.
22	Četrtek	Vnebohod	Čatež pri Zapl.	Negova
23	Petek	Deziderij, š. m.	Krško, kap.	Sv. Jurij, Prekm.
24	Sobota	Marija, Pom. kr.	Ljublj., Križanke	Črna
25	Nedelja	6. pov. Gregor, p.	Vič	Sv. Bened. v Sl. g.
26	Poned.	Filip N.	Tržišče	Sv. Bened. v Sl. g.
27	Torek	Beda Č., s.	Ljubno	Sv. Ana n. K.
28	Sreda	Avgustin K.	Sv. Helena	Sv. Jurij v Sl. g.
29	Četrtek	Mar. Magd. P.	Sv. Duh (V. trn.)	Sv. Jurij v Sl. g.
30	Petek	Ivana Orleanska	Rátecke-Planica	Sv. Bolfenk
31	Sobota	Sredulca milosti	Kranj	Marija Snežna

Odpustki za maj 1941.

1. Četrtek, prvi v m. Sv. Filip in Jakob. P. o. 1. čl. br. Sv. R. T. v br. e.; če te brez velike težave ne morejo obiskati, pa v žup. o.; 2. čl. družbe sv. Petra Klav., če molijo za razširjenje sv. vere in po n. sv. o.

2. Petek, prvi v m. P. o. 1. vsem, ki prejmejo pravno sv. obh., nekoliko premišljujejo dobrotljivost presv. Srca in molijo po n. sv. o.; 2. čl. br. Sv. R. T. kakor včeraj; 3. čl. br. sv. S. J.

3. Sobota, prva v m. Najdenje sv. Križa. P. o. 1. vsem, ki prejmejo sv. z., opravilo kako nabožno vajo na č. Brezmadežni, da nekoliko zadostje za njej storjena razžaljenja, in molijo po n. sv. o.

4. Nedelja, prva v m. Varstvo sv. Jožefa. Čl. r. v. br. 3 p. o. 1. če v br. cerkvi molijo p. n. sv. o.; 2. če so pri mesečni procesiji; 3. če v br. cerkvi nekaj časa pobožno molijo pred

izp. sv. R. T. o. 1. čl. br. sv. S. J.; 2. onim, ki nosijo višnjevi škap. — Dalje p. o. 1. čl. družbe kršč. družin; 2. čl. or. sv. Družine; 3. čl. škap. br. karmelske M. b.; 4. istim kakor 18. dan.

5. Ponedeljek, Sv. Pilj. P. o. čl. br. Sv. S. J., če obiščejo br. e.

7. Sreda, prva v m. P. o. vsem, ki opravijo kako nabožno vajo na č. sv. Jožefa, prejmejo Sv. z. in molijo po n. sv. o.

8. Četrtek, Prikazen sv. Mihaela. P. o. čl. br. za duše v v. danes ali v osmini.

11. Nedelja. Bl. Benedikt + Urh. P. o. tretjerednikom. Glede 6 nedeljske pobožnosti pred praznikom sv. S. J. in sv. Alojzija gl. dostavek »Razne pobožnosti«.

17. Sobota, Sv. Paskal. P. o. tretjerednikom.

18. Nedelja. Sv. Feliks Kant, P. o. vsem

vernikom v cerkvah treh redov sv. Frančiška; tretjerednikom tudi v žup. c., kjer ni redovne.

19. Ponedeljek. Sv. Ivo. P. o. istim kakor 18. dan.

20. Torek. Sv. Bernarda. P. o. istim kakor 18. dan.

21. Sreda. Bl. Krišpina. P. o. istim kakor 18. dan.

22. Četrtek. Vnebohod. P. o.: 1. vsem, ki morejo dobiti odp. rimskih postajnih cerkva; gl. seznam odp. za veliki noč v 4. št. »Bogoljuba«; 2. čl. br. N. Lj. G. v br. c.; 3. čl. r. v. br. v kateri koli cerkvi; 4. čl. Marijine dr.; 5. čl. skap. br. karm. M. b. v br. ali žup. c.; 6. onim, ki nosijo višnjevi skap.; 7. čl. dr. kršč. družin; 8. čl. br. sv. Družine; 9. tretjerednikom. — V. o.

23. Petek. Kdor se udeležuje javne devetnevnice pred blinškotni, dobi vsak dan odp. 19 let, enkrat pa p. o. pod navadnimi pogoji, če se vsaj petkrat udeleži te pobožnosti.

24. Sobota. Marija Pomočnica. P. o. čl. br. N. Lj. G.

25. Nedelja, zadnja v m. P. o. vsem. Ki vsaj trikrat na teden skupno odmoliijo r. v.

26. Četrtek. Sv. Magdalena Paciška. P. o. čl. skap. br. karm. M. b.

27. Petek. Sv. Ferdinand. P. o. tretjerednikom.

Razne pobožnosti. Šestnedeljska pobožnost na č. Sv. S. J. Kdor prejme po vrsti šest nedelj ali šest petkov pred praznikom sv. S. J. sv. obh. in moli po n. sv. o. v cerkvi, v kateri se ta praznik obhaja, dobi vselej p. o. Prva izmed nedelj je 11. maja, prvi izmed petkov 16. maja. — 2. Šmarince, Kdor hodi k šmarincam ali pa sam zase vsak dan kaj moli na č. M. b., dobi vsak dan 300 dni odp., enkrat v m. pa p. o. — 3. Šestnedeljska pobožnost na č. sv. Alojziju Kdor 6 nedelj po vrsti prejme sv. o. in kaj moli ali premišljuje ali drugače kaj dobrega stori na č. sv. Alojziju, dobi vsako teh nedelj p. o. Ko bi pa katero teh nedelj ne prejel sv. o., bi moral pobožnost iznova začeti. Najprimerneje je, a pobožnostjo prirediti 11. maja. Zadostuje spoved, opravljena vsakih 14 dni; kdor pa sv. obh. prečema skoraj vsak dan, ni vezan na določen čas glede spovedi.

Razno

Bližajo se gorki dnevi... ko se pojavljajo in ponavljajo v obleki pretiranosti in pomanjkljivosti, ki žalijo нравni čut in dostojnost. Notranja skvarjenost, ki je združena s srčno neoliko, se počituje na zunaj v spotakljivi obleki. Ni težko ugeniti, kakšni nameni se dostikrat skrivajo v taki noši.

V argentinskem listu »Criterio« pa piše neki G. Franceschi: »Ne pretiravam, če trdim, da se ženstvo tako sprevrže, kakor hočejo in žele moški. Sedanjí »izobraženec« je prišel tu in tam ob kreposti, ki so bile nekdaj njegov ponos... Manj ko je močatosti v njem, manj ženskosti je pri drugem spolu. Ako se moški sprevržejo in zgube potrebne čednosti, se ženstvo še hitreje vrže v skvarjenost in gnilobo...«

Po domače bi rekli: Če bi moški svet kaj več nase držal, če bi obsojal in preziral npravne zablode v ženski obleki — sem štejem tudi namerno pretesno oblačilo okrog nedrja — bi razni izrodki kmalu prenehali. Čudimo se le, kako da so tudi sicer krščansko živeče osebnosti med ženstvom dostikrat tako malo obzirne in malo rahločuteče.

Dober gospodar skrbi, da Bog z njim vred gospodarí. — Pravi gospodar je prvi na nogah in zadnji pri počitku. — Kdor svoje dolgove redno in skrbno plačuje, si nalaga glavnic. — Spoštuj posla. Zvest hlapec je skrit zaklad v hiši. — Boljši slab tat kot slab hlapec. — Osla goniti je bolj kot bre-

me nositi. — Marsikdo stopi s konja na osla. — Če volk goši moliti uči, jih za plačilo pojé. — Kdor drugače govori kot misli — govori satanov jezik. — Hinavci so podobni uri, ki drugače bije, drugače kaže. — Ni ga človeka, ki bi ne bil počel nobene neumnosti v življenju. — Čednost je kakor olje; vlij ga v vodo ali v druge tekočine — vedno bo plavalo na vrhu. — Ko človeška pomoč pojema, se začenja božja pomoč. — Če kmet na lov hodi, si streho razstrelí.

Prošnje in zahvale. O. Fr. R. se priporoča t škofu Baragu za odzdravljenje ali vsaj za zboljšanje živčne bolezni; t škofu Jegliču in Slomšku pa za pomoč v družinskih in drugih zadevah. — Antonija Valdhuber iz Kamnice pri Mariboru se iskreno zahvaljuje A. M. Slomšku in Fr. Baragu, da je uslišana njena prošnja v zadevi bolnega moža. — A. J.-K. se zahv. t škofu Frid. Baragu za uslišane prošnje. — A. K. Novo mesto, se zahv. b. služabniku Fr. Baragu za zboljšanje roke po opravljeni 9 dnevnici. — F. K. se priporoča t škofu Baragu v važni življenjski zadevi. — Benedik Terezija, Kranj, se zahv. t škofu Baragu za uslišano prošnjo. — E. M. R. se zahvaljuje t škofu Baragu za dosedanje pomoč in se priporoča še nadalje v važnih in težkih zadevah ter za zdravje in za mir, prav tako apost. mis. Ign. Knoblaharju.

Pošta. M. p.: Dopisov s pohvalo gg. voditelj Mar. družb ob preselitvi v drugo službo ne kaže sprejemati v list. Povečini dobrim gospodom ni všeč, koristi pa nikomur. Za tako priložnost bi kazalo kvečemu sporočiti, kako in v čem je M. kongregacija napredovala, kako se je počivilo marijansko življenje. Dopisi brez podpisa nimajo zadostnega kredita, zato jih ne uvažujemo.

Vsem članom Marijinih in prosvetnih družb, vsem članom raznih verskih organizacij, vsem knjižnicam in vsakemu, ki slovensko in katoliško misli in dela, javljamo, da je v *tisku* in da bo izšla *junija*

K N J I G A

NADŠKOF JEGLIČ

prvi obširni in dokumentirani življenjepis velikega Slovenca in vladike. Moža, kakor ga Previdnost majtnemu narodu kot je naš, pošlje le v razdobju stoletij. Naš mejnik in naš kažipot. Os, okoli katere se suče naše narodno življenje. Naj ne bo nobenega, ki bi ostal brez te edinstvene knjige, ki je življenjepis velikega, edinstvenega Slovenca in škofa.

Knjigo je napisal dolgoletni osebni tajnik pokojnega vladike,
sedanji ravnatelj škofijske pisarne
Jože Jagodic.

Uvod je napisal knezoškof
dr. Gregorij Rožman.

Knjiga bo obsegala 700 strani velike osmerke (17×23 cm) ter bo umetniško opremljena in vezana v rdeče platno. V njej bo tudi 16 na obeh straneh tiskanih tabel s 60 slikami v bakrotisku. Večina slik še ni bila objavljenih.

Knjiga izide v *juniju* in bo veljala 200 dinarjev.

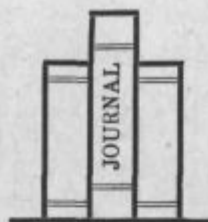
VAŽNO! Naročniki, ki knjigo naročijo pred izidom, jo lahko dobijo *na 5 mesečnih obrokov po 40 dinarjev*. Zadnji obrok je treba plačati *ob izidu knjige*.

Pohitite z naročili. Pišite dopisnico naši založbi, da Vam pošljemo položnice.

Kdor pridobi 10 zanesljivih in vestnih naročnikov, bo dobil knjigo, ki velja 200 dinarjev, zaastonj.

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

SALDA - KONTE, STRACE - JOURNALE, ŠOLSKE ZVEZKE, MAPE,
ODJEMALNE KNJIŽICE, RISALNE BLOKE ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH

KNJIGOVEZNICA

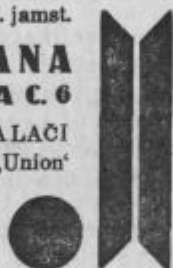
JUGOSLOVANSKE TISKARNE V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA ŠT. 6/II

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

zadruga z neom. jamst.

LJUBLJANA
MIKLOŠIČEVA C. 6

V LASTNI PALAČI
nasproti hotela 'Union'

obrestuje hranilne vloge najugodnejše.
NOVE in STARE vloge, ki so v
celoti vsak čas razpoložljive, obre-
stuje po 4%, proti odpovedi do 5%

JUGOSLOVANSKA TISKARNA

v LJUBLJANI
Kopitarjeva ulica 6

Izdeluje tudi vse za ilustrir-
anje tiskovin potrebne
osnutke, risbe, predloge in

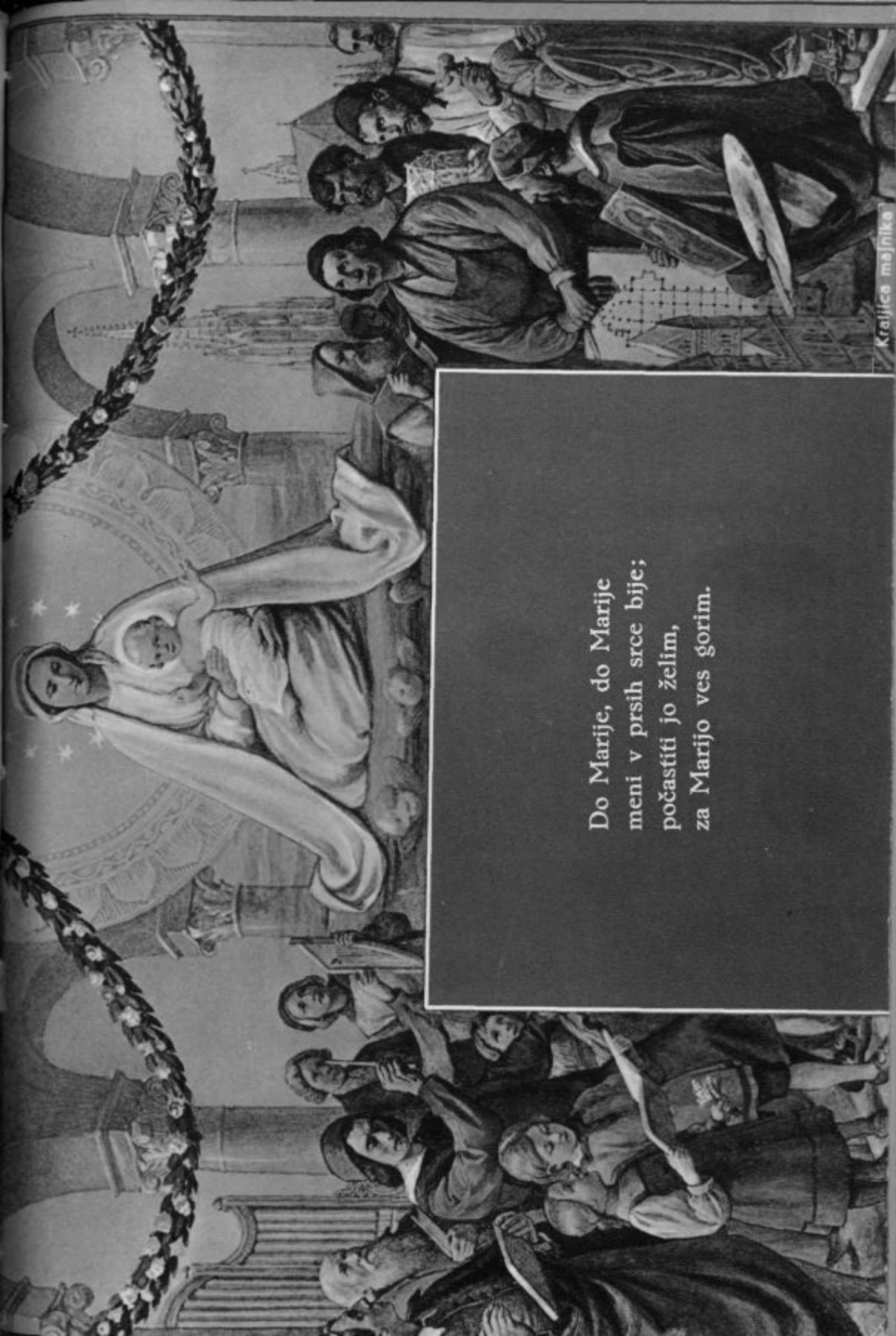
K L I Š E J E

TOČNA POSTREŽBA • UMERJENE CENE

dobavlja v okusni opremi:
knjige, brošure, cenike, je-
dilne liste, etikete, diplome,
razglednice, letake, plakate,
tiskovine za tujsko propa-
gando, za poslovno reklamo,
za urade, trgovino in obrt
ter vse ostale tiskovine bo-
disi v eno- ali večbarvnem
tisku, izvršene potom

**KNJIGOTISKA,
LITOGRAFIJE,
BAKROTISKA**

Urednika: Ant. Čadež, Jos. Simenc Izdajatelj: Ivan Rakovec, Tiska Jugoslovanska
tiskarna (Jože Kramarič).

Do Marije, do Marije
meni v prsih srce bije;
počastiti jo želim,
za Marijo ves gorim.

Prvo sveto obhajilo